

De ramp bij Saint-Sauveur. — De Juweelenstoet te Antwerpen. — De brand te Dwingelo. — De tenniswed-
strijden te Arnhem. — De feesten te Naarden. — Dr. Streseman Rijkskanselier.

No. 8 (34)
11e Jaargang
22 Aug.
1923.

PER NUMMER
20 CENT.
VOOR WEEK-
ABONNÉ'S.
17½ CENT.

Panorama

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ LEIDEN

PRIJS
PER
KWARTAAL
f 2.25
FRANCO
PER POST
f 2.50

DE BEGRAFENIS VAN Z.Exc. J. T. CREMER

Dinsdagmorgen is in de Boerhaave-kliniek te Amsterdam, alwaar hij een operatie had ondergaan, op 76-jarigen leeftijd overleden de heer J. T. Cremer, oud-minister van Koloniën en oud-gezant te Washington. De teraardebestelling van het stoffelijk overschot had Vrijdagmorgen 11. te Westerveld plaats. Hierboven links: Z. Exc. J. T. Cremer. Rechts: de baar wordt uit Huize „Duin en Kruitberg” te Santpoort, waar de overledene woonde, gedragen.

Links: de belangstelling rond de groeve, terwijl de oudste zoon van den overledene, de heer H. Cremer (6), bedankte. 1. Jhr. Six, vertegenwoordiger van H. M. de Koningin. 2. Jhr. von Mühlen, vertegenwoordiger van Z.K.H. den Prins. 3. Z.Exc. Min. Colijn. 4. Burgemeester de Vlugt, van Amsterdam. 5. Mevrouw de Wed. Cremer. Rechts: Jhr. Six legt namens H. M. de Koningin een krans op de groeve.

DE KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Het is een wonderlijk verschijnsel dat een instelling als de Koninklijke Bibliotheek zo weinig bekend is in een stad als den Haag: de Koninklijke Bibliotheek, d.w.z. een kosteloos voor ieder toegankelijke boekenverzameling van, laat ons zeggen een miljoen banden, voor een aanzienlijk deel van wetenschappelijke inhoud, daarbij een collectie kostbare, en fraaie handschriften, dat alles gehuisvest in een gebouw dat toch werkelijk en door ligging, en door omvang, en door uiterlijk schoon wel in staat is de aandacht te trekken. Wellicht schrikt het praedicaat „koninklijk” velen af, dit gebouw binnen te treden. Te onrechte, want deze instelling heeft met het Koninklijk Huis niets, daarentegen met de Staat der Nederlanden alles te maken. Ze is staats-eigendom, de aankoop van boeken geschiedt met rijks-geld, het personeel is in rijksdienst.

Wat is de oorsprong van deze verzameling? Na het vertrek van de laatste stadhouder was de bibliotheek van Willem V en van zijn beide zoons overgebracht naar een gebouw op een hoek van het Buitenhof. In 1798 werden die boeken — nadat plannen tot verkoop reeds bijna waren doorgegaan — op voorstel van een kamerlid, met enkele andere verzamelingen overgebracht naar het tegenwoordig gebouw van de Tweede Kamer; alles bijeen waren dit toen nog geen 5000 nummers. De uit Frankrijk geweken Abbé Flament — zijn geschilderd portret is nog aanwezig — werd tot bibliothecaris benoemd en bezorgde in 1800 een catalogus, waaraan enkele jaren achtereen een supplement werd toegevoegd. In 1807 volgde de overbrenging naar het Mauritshuis, in 1819—21 opnieuw een verplaatsing en wel naar het huis waar de bibliotheek thans gevestigd is.

Dit prachtige gebouw met monumentale ingang aan de kant van het Voorhout, bijzonder mooi trappenhuis (Afb. 1—5), en enkele fraaie plafonds, heeft tussen de jaren 1734 en 1738 doen bouwen Adriana Maria Hugueta van Vrijhoeven, in 1739 gehuwd met Hendrik Karel Graaf van Nassau—Odyck. Later kwam het in bezit van de familie Bentinck en woonden er verschillende gezanten. In 't begin der 19e eeuw werd het aangekocht door het Rijk voor /80.000. In 1811 hield er de Perfect de Stassart verblijf, en daarna Willem I, ook voor korte tijd de kroonprins, de latere Willem II: de herinnering daaraan is bewaard gebleven in de naam „koningskamer”, een ruim vertrek op de 2e verdieping, uitziende op het Voorhout (Afb. 6). In 1877 verkreeg men meerdere ruimte doordat een huis naast de bibliotheek er werd bij gekocht; (zie op Afb. 2, de twee ramen het meest rechts), in 1890 kwam er weer wat plaats vrij om de langzamerhand zich uitbreidende boekenschat te bergen, doordat de opvolger van de bibliothecaris Campbell niet meer in het gebouw ging wonen, maar schadevergoeding kreeg voor vrije woning. Nog was het niet genoeg, en zo werd op de begroting voor 1903 een bedrag toegestaan tot uitbreiding van de bibliotheek. Want niet alleen voor boeken, ook voor het aangroeiend aantal bezoekers was plaatsgebrek. Voor deze

Achterzijde hoofdgebouw.

Voorzijde hoofdgebouw.

ken, encyclopaedieën, complete series van de meest geraadpleegde oudere tijdschriften, en dergelijke. Een exemplaar van de catalogus van dit materiaal ligt hier en daar op tafels en wijst de weg, zodat de bezoekers zichzelf kunnen helpen. Ten overvloede is steeds een ambtenaar aanwezig om verder behulpzaam te zijn. De verdere ruimte van het gebouw is hoofdzakelijk boekenbergplaats, evenalszo de verbinding van oud en nieuw gebouw. In aansluiting met de verwarmingsinrichting aan de zijde van de Kazernestraat werd ook de eerste verdieping van de oude bibliotheek van centrale verwarming voorzien. Wat de daar intussen door de inrichting der nieuwe leeszaal vrijgekomen vertrekken betreft, het is gedurende enige jaren de bedoeling geweest, daarvan een deel in te richten tot museum. In verband daarmee zijn die, evenals de vestibule en het trappenhuis, met zorg gerestaureerd. Per slot van rekening is, althans voorlopig, van die plannen afgezien en is de grootste der voormalige leeszalen tot kamer voor de directeur ingericht (Afb. 8); de kleinste bergt een aantal boeken, die wegens de fraaie banden daar geplaatst zijn, terwijl het oude bureau van uitleening als werkkamer in gebruik genomen is, en de vroegere kunstzaal voor administratiekamer dienst doet; tevens vinden er de incunabelen (drukken vóór 1500) een plaats. In het oude huis zijn ook nog gebleven de kamer waar de handschriften bestudeerd kunnen worden benevens de toonkasten met die manuscripten die wegens hun rijke versiering of om andere bijzondere redenen daar een plaats verdienen.

Thans nog het een en ander over de inhoud van het gebouw, nl. de boeken. De vakken waarover de bibliotheek literatuur bijeenbrengt behoren hoofdzakelijk tot de „geestelijke” wetenschap, d. w. z. wijsbegeerte, godsdienst, recht, kunst, geschiedenis, taal en letterkunde, folklore, aardrijkskunde, onderwijs en bibliographie; men zoekt hier dus bijv. geen technische wetenschap, geen wis- en natuurkunde, natuurlijke historie, geneeskunde: er bestaan andere bibliotheken in ons land waar deze vakken goed worden verzorgd. Wat echter niet uitsluit dat wel enkele werken die behoren tot de laatstgenoemde rubrieken, hetzij wegens een merkwaardige band, hetzij omdat ze tot een serie behoren waar de bibliotheek op ingetekend is, hetzij om andere reden bewaard blijven. De aankoop der boeken geschiedt door de directeur, veelal in overleg met het overige wetenschappelijke personeel. Was vóór de oorlog het budget voldoende om de meeste vakken bij te houden, sedert ongeveer 1916 is het wegens de stijging der prijzen van boeken en bindwerk niet meer toereikend, en beginnen zich in enkele vakken bedenkelijke leemten te vertonen. Tot op 1 Jan. 1922 publiceerde de bibliotheek jaarliks een verslag, waarin, behalve korte mededelingen van algemene aard (toestand van het gebouw, mutaties van het personeel, lijst der schenkers enz.), een systematisch overzicht van alle aanwinsten wat handschriften en boeken betrof. Met ingang van die datum

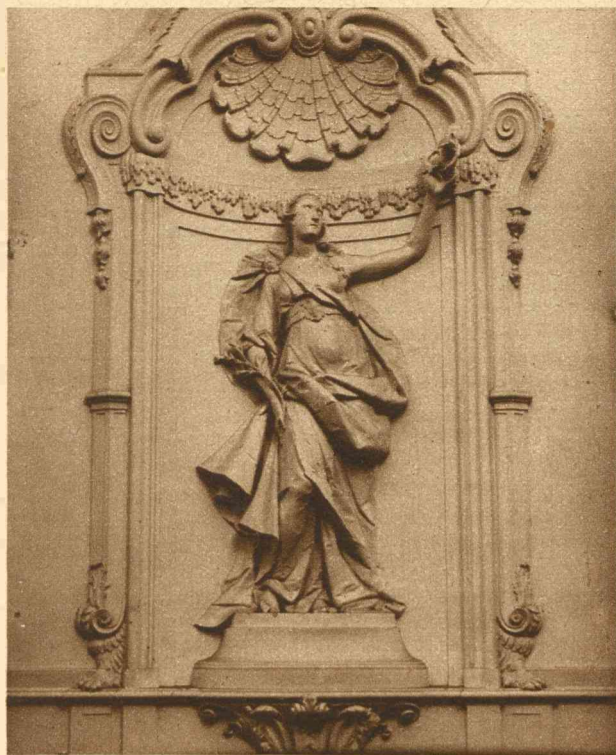

Ingang hoofdgebouw.

laatsten werden, nadat men zich een tijdlang met een kleine bovenzaal wist te behelpen, in 1888 op de benedenverdieping een tweetal grote vertrekken als leeszaal en uitleenbureau ingericht, waaraan in 1897 een tweede leeszaal en een afzonderlijke kunstzaal werden toegevoegd. Maar ook deze ruimte bleek per slot van rekening niet voldoende voor het toenemend bezoek. Een geheel nieuw gebouw werd opgetrokken in de tuin van het oude; in tegenstelling met dit laatste, dat toch niet anders was dan een particulier huis, zo goed als het ging ingericht voor bibliotheek, werd dit nieuwe als bibliotheekgebouw: in het oude moet men zich bijv. steeds behelpen met ladders; in het nieuwe is dit niet nodig. In 1908 werd daarin de leeszaal voor het publiek opengesteld. De toegang is aan de zijde van de Kazernestraat, waar ook een fietsbergplaats is ingericht. De hoofddeur aan 't Voorhout dient, jammer genoeg, alleen nog maar voor bezoekers van de handschriftenkamer en van het Penningkabinet, dat ook in dit gebouw gevestigd is. Wat verder het nieuwe gebouw betreft, in het grote voorportaal waarheen een trap voert, vindt men de toegang tot de leeszaal, de garderobe, en het bureau van uitleening, waar ook de catalogus is geplaatst. In de praktijk bleek deze laatste localiteit alweer te klein, zodat plannen tot uitbreiding worden voorbereid en naar we hopen, spoedig kunnen worden uitgevoerd. De ruime leeszaal echter (Afb. 7) biedt plaats voor ruim 80 bezoekers; nu de afzonderlijke kunstzaal is opgeheven zijn een paar tafels gereserveerd voor hen die boeken over kunst komen raadplegen; deze werken zelf, waaronder van grote afmetingen, zijn geborgen in magazijnruimte in de onmiddellijke nabijheid, zodat ze zo weinig mogelijk van transport hebben te lijden. In de zaal zelf vindt men de lopende jaargangen van ruim 450 tijdschriften, en verder handboeken, woordenboe-

Stukwerk in het trappenhuis.

Stuukwerk in het trappenhuis

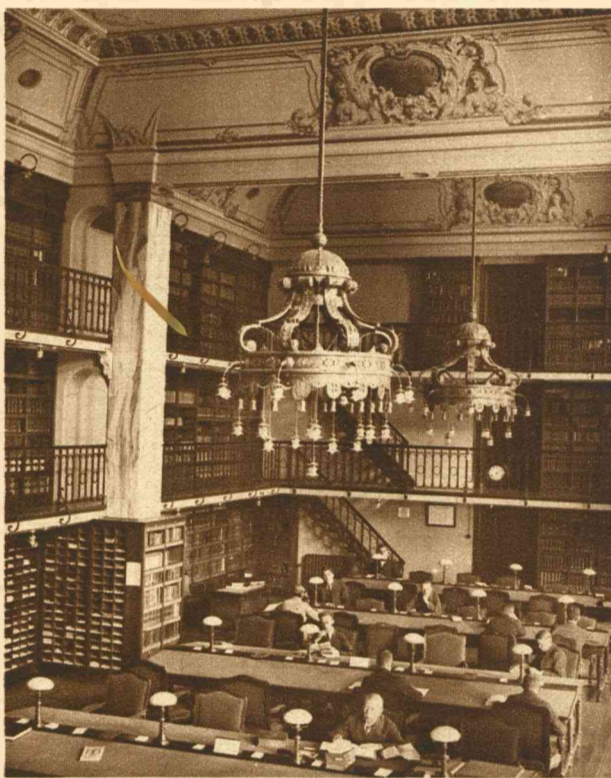
werd echter deze publicatie stop gezet, omdat de directie van mening was dat men het hiertoe in de laatste jaren, met het stijgen der drukkosten zeer hoog geworden bedrag, op andere wijze nuttiger kon gebruiken. Hetzelfde geschiedde met een „Repertorium op nederlandsche tijdschriften” dat gedurende enige jaren door de bibliotheek werd uitgegeven.

Wat moderne catalogi aangaat, in boekvorm zijn verschenen die van bibliographie en bibliotheconomie, kunst, geschiedenis, de pamfletten, Fransche taal- en letterkunde, de Goethe-verzameling, folklore, en de theologiese handschriften. De tیتels¹⁾ voorkomende in deze catalogi werden bovendien alle afzonderlijk opgeplakt op kartons, en wel in duplo, n.l. voor de alphabetiese en voor de systematiese catalogus; in deze vorm geborgen in laden, zijn ze in het bureau van uitlening te raadplegen. Tیتels van nieuwe aanwinsten werden uit de jaarverslagen geknipt en evenzo ingevoegd in die twee catalogi, zodat deze wat de zoeven genoemde vakken betrof, steeds werden aangevuld. Voor de overige vakken bestonden er gedeeltelijk slechts geschreven, geen gedrukte tیتels. Nu echter sedert verleden jaar geen catalogi in boekvorm en geen jaarverslagen meer uitgegeven worden, gaan, om toch binnen afzienbare tijd tot een complete alphabetiese en daarbij aansluitende systematiese catalogus te komen, elke dag een aantal geschreven tیتels, zowel van oude reeds aanwezige als van nieuwe boeken naar de drukker, die ze in „kolommen” afdruckt: daarop worden ze uitgeknipt en opgeplakt op losse blaadjes in quadriplo, n.l. twee voor twee alphabetiese; een voor de systematiese en een voor de stand-catalogus, dat is de catalogus, waarin de rangschikking plaats heeft naar de nummers van de kasten, zodat men, indien een plaats in een kast leeg is, vlug kan nazien welk boek behoort op deze plaats. (De boeken staan namelijk gerangschikt niet naar de inhoud, maar naar het formaat). Deze vier catalogi worden behalve op deze wijze, ook nog aangevuld door tیتels uit de oudere gedrukte jaarverslagen, en op deze wijze zal men na een aantal jaren alles compleet krijgen. Laat mij hier nog bijvoegen dat een dubbel stel alphabetiese catalogi nodig is, opdat er steeds één exem-

¹⁾ Voor wie het niet weten mocht zij hier aangetekend dat in het bibliotheekvak onder „tیتel” wordt verstaan de naar 'n bepaald systeem van de eerste bladzij van een boek overgeschreven tیتel.

plaar in 't bureau van uitlening moet wezen, terwijl het andere, achter de schermen wordt bijgewerkt; is dit tweede stel klaar, dan verruult men het weer tegen 't eerste, en zo voort. De alphabetiese catalogus wordt thans niet meer in laden, maar in kleine boekjes bij elkaar gehouden, die handiger voor 't gebruik zijn; men ziet de pas geboren boekjes tegenover de uitstervende laden (de overgangstoestand dus) op afb. 9; slechts voor de systematiese catalogus zijn de laden behouden, alle voorzien met een nummer dat men terugvindt in een „Indeling van de systematische catalogus”, een boekje dat ten gerieve van het publiek in het uitleenbureau te raadplegen is. Bovendien is een trefwoordenregister in bewerking. Reeds nu wordt het onderzoek voor de bezoekers vergemakkelikt daar al op een deel der alphabetiese gerangschikte tیتels is aangegeven in welke laden dezelfde tیتel systematies geborgen is, zodat men hier de weg voor verdere nasporingen gebaad vindt.

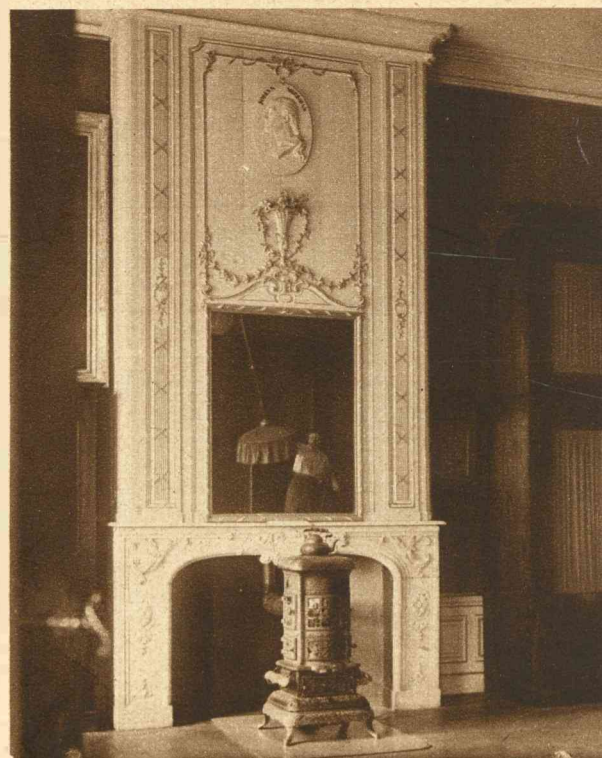
Laat ik hier nog melding maken van een regeling die in het belang is van het bibliotheekwezen in ons gehele land, en die op de Koninklijke Bibliotheek wordt voorbereid. Het is de samenstelling van de Centrale catalogus, dat is de alphabetiese gerangschikte verzameling der tیتels van alle boeken, in onze voornaamste bibliotheken aanwezig, met aanwijzing van de plaats waar 'n exemplaar te vinden is. Tot dusverre ging het n.l. zo, dat de bibliothecaris, die ten behoeve van de een of ander een boek nodig had, zijn aanvraag rond zond langs verschillende boekrijen: al waren dit nu alleen maar de Koninklijke en de Universiteitsbibliotheken, dan verloor men op deze wijze al vrij wat tijd en nóg had men soms nul op 't rekest. Is nu eenmaal de Centrale Catalogus gereed, die zal worden opgebouwd uit uitgeknipte tیتels van tal van catalogi, dan wordt eenvoudig de aanvraag naar dit centrale

Leeszaal.

punt gezonden, en in een ogenblik licht men de aanvrager in tot wie hij zich verder moet wenden. Onnodig, uiteen te zetten voor wie zich even tracht in te denken hoe omslachtig en tijdrovend de tegenwoordige manier van handelen is, welk een enorme verbetering de nieuwe regeling zal geven in de toekomst, al zullen er wel enkele jaren verlopen eer dit werk tot stand is gebracht.

Enkele cijfers — ik doe slechts een greep — mogen enig denkbeeld geven wat wat er aan de bibliotheek omgaat.

Schoorsteen in de koningskamer.

De twee getallen achter de hier genoemde jaren geven respectievelijk aan het aantal bezoekers en het aantal uitgeleende werken²⁾

in 1888	9979	8861.
in 1902	48228	28093
in 1911	88381	42668
in 1921	91487	43233.

Het aantal geraadpleegde werken bedroeg

in 1911	224612
in 1921	287669.

Uitgetrokken was op de staatsbegroting:

voor materieel;	voor personeel.
in 1921 f 517.50	f 107.500.
in 1923 f 49.950	f 109.070.

En tenslotte: bibliothecarissen waren, na de reeds genoemde Abbé Flament († 1835): J. W. Holtrop (1838—68), Dr. M. F. A. G. Campbell (1869—90), Dr. T. C. L. Wijnmalen (1890—95), Dr. W. G. C. Bijvanck (1896—1921) die in 1921 werd opgevolgd door Dr. P. C. Molhuysen. Men ziet dat, met uitzondering van Dr. Wijnmalen, de directeuren een behoorlijke tijd in functie hebben kunnen zijn: een bewijs, welk een conserverend vak het bibliotheekbedrijf is, al wordt er hard gewerkt. Dat het ook voor de dienst van groot belang is, niet te vaak van leiding te veranderen, niet alleen om bezuinigingsredenen, spreekt van zelf.

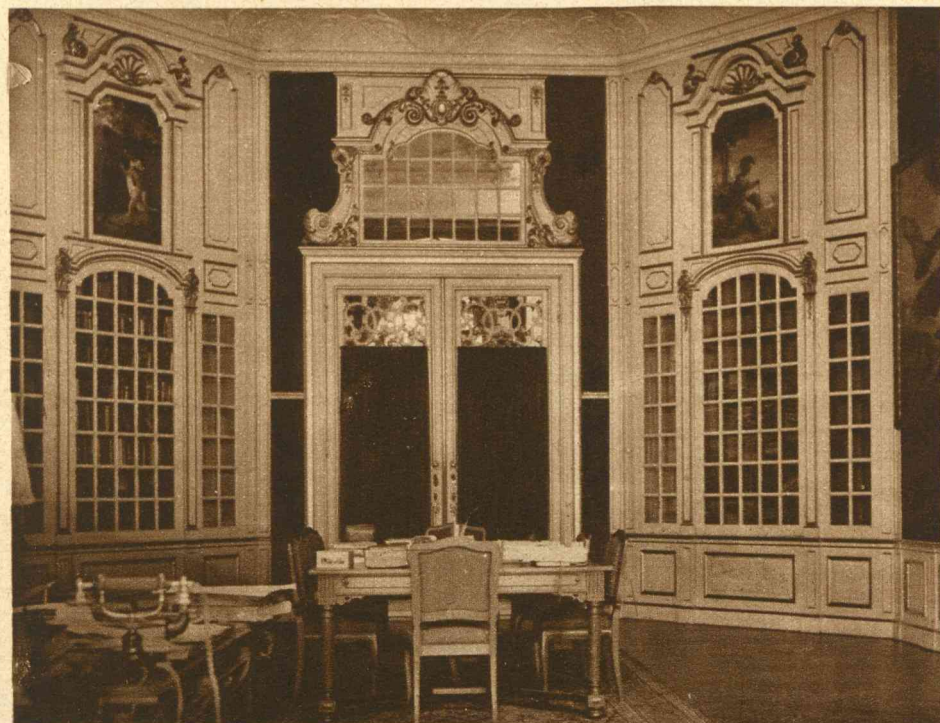
April 1923.

C. H. Ebbinge Wubben.

²⁾ Er wordt ook buiten de stad uitgeleend.

RECIDIVIST.

„Pa,” vroeg de kleine, leergierige Jan,
„Wat is een recidivist voor een man?”
„Dat is 'n man” — sprak papa tot z'n spruit —
„Die voor 'n tweede maal 'n huwelijck sluit.”

Benedenzaal (Directeurskamer).

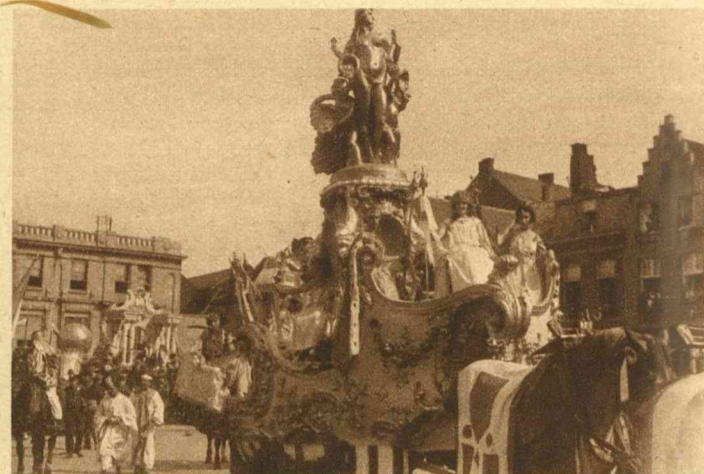

Oude en nieuwe alphabetiese catalogus.

DE JUWEELENSTOET TE ANTWERPEN

In aansluiting met de reeds in ons vorig nummer gepubliceerde foto's van den Juweelenstoet te Antwerpen, brengen wij op deze pagina nog een serie interessante kiekken, door onzen eigen fotograaf in de Scheldestad genomen. Hierboven, links: de stoet bereikt de Grande Place. Midden: de fransche wagen, voorstellend Keizerin Josephine, de juweelen beschouwend, die voor de kronen van haar en Napoleon zullen dienen. Rechts: nederlandsche boerinetjes in den stoet.

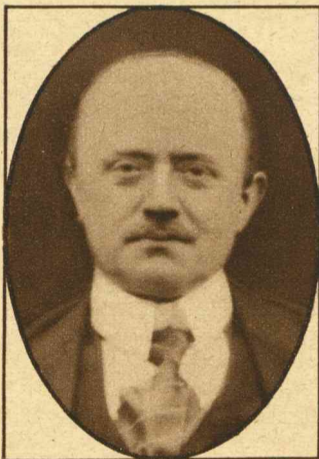

Links: de belangstelling van het publiek, dat in dichte drommen langs den weg geschaard was. Midden: De Maagd van Antwerpen, met edelgesteenten getooid. Rechts: Praalwagen, voorstellend de aarde, bron der edelgesteenten.

DE AUTO-RAMP TE SAINT-SAUVEUR

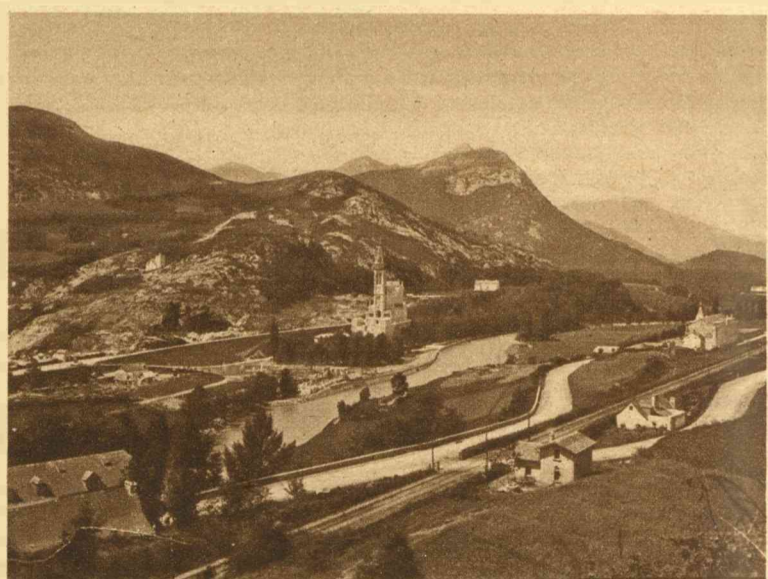
De Pont Napoléon te Saint-Sauveur, waarbij het ongeluk gebeurd is.

De heer D. Klerk,

uit Dordrecht, algemeen secretaris van de Nederlandsche Reisvereeniging, leider van den tocht, die eveneens bij den ramp het leven verloor.

Maandag 13 dezer maakte een gezelschap Nederlanders van de Nederlandsche Reisvereeniging onder leiding van den heer D. Klerk uit Dordrecht een auto-tocht over de Col de Riou en Gèdro naar Gavarnie (Z.-Frankrijk). Op den terugtocht naar Lourdes, waar het gezelschap logeerde, moest de chauffeur uitwijken voor een vrouw, die op den weg liep. Hierbij werd de auto vlak bij de bekende Napoleon-brug in het zeventig meter diepe ravijn geslingerd, met het gevolg, dat alle inzittenden, met uitzondering van den heer M. Kuypers uit Haarlem, die met levensgevaar gered werd, om het leven kwamen.

Panorama van Lourdes (in het midden de kerk), waar de toeristen vertoefden.

Overzicht van den Cirque de Gavarnie, dat de deelnemers aan den tocht, even vóór het ongeluk, bezocht hadden.

DEN TSARENEED GETROUW

HERINNERINGEN VAN EEN KOZAKKEN-OFFICIER

door Luit.-Kolonel M. V. Graaf Mouraviëff-Amoursky

(Alle rechten, ook die van vertaling, voorbehouden.)

21)

De houding van de officieren der Engelsche missie was boven allen lof verheven. De heeren verschaften mij en mijnen metgezellen Estlandsche papieren tot de grens, ook gaven zij mij het adres van mijne Moeder, die zich te Reval bevond. Zij had het lot gedeeld van de andere grondbezitters van den Baltischen adel, d.w.z. de regeering van Estland had verklaard dat zij eene „vreemdelinge” was, had haar prachtig landgoed onteigend en alles zonder de minste schadevergoeding in beslag genomen. Ik mocht geen dag te Reval blijven, maar toen ik drie uur te Reval moest wachten op het vertrek van den eerstvolgenden trein naar de grens, had ik toch gelegenheid haar even te gaan zien. De Engelsche officieren waren zoo vriendelijk mij in hun auto naar het huis te brengen waar mijne Moeder zich een appartement gehuurd had. De toestand waarin ik mijne Moeder, de vroegere eigenares van een der prachtigste kasteelen en van uitgebreide landgoederen in Estland, vond, maakte op mij zulk een indruk dat ik van toen af aan ging haten alles wat Estlandsch was.

Van hare bezittingen verdreven, had de arme vrouw een heel klein, zij het een nog wel aardig tehuis gevonden in de stad. Het bestuur van de stad Reval had echter niets beters kunnen bedenken voor eene gravin van het keizerrijk, die nu immers niets en niemand meer was, dan vier van hare vijf kamers op te eischen en haar slechts de dienstbodenkamer te laten die op de binnenplaats uitzag. Daar leefde mijne arme Moeder met eene dienstbode. Wel had zij aan de autoriteiten verzocht eene andere woning te mogen betrekken, doch dit was haar vierkant geweigerd.

Ik heb daar drie uur lang met mijne Moeder alles besproken wat er was voorgevallen sinds wij elkaar voor het laatst hadden gezien. Wij herdachten alle leden van onze familie die in den tusschentijd gestorven waren. Ons gesprek werd voortdurend gestoord door muziek, geschreeuw en lawaai van een feest dat gevierd werd bij den Estlandschen onderofficier, het heerschap dat men in de appartementen van mijne Moeder had geïnstalleerd. Dit individu, een vroegere klerk van den Russischen staf en thans officier bij het jonge leger van de zeer jonge, onafhankelijke republiek, amuseerde zich schijnbaar kostelijk, maar dacht er niet aan dat hij de keuken, de badkamer en de verdere vertrekken had ontnomen aan eene dame, die de dochter, de vrouw en de moeder was van officieren van het oude, trotsche leger.

Toen ik te Narva, eene oude Russische stad met een „Kremlin” uit den tijd van Johan IV van Moskou, aankwam, ontmoette ik aan het station generaal Prins Dolgoroukoff, die met denzelfden trein als ik was aangekomen en zich wilde melden bij den staf van het Russische leger dat in deze stad lag. Wij gingen op onderzoek uit, dat niet lang behoefde te duren, dank zij de inlichtingen van een Russischen soldaat dien wij op straat ontmoetten. De prins zag mij glimlachend en als 't ware met een zucht van verlichting aan, nadat hij den infanterist had laten gaan, die op lakonieke toon, doch nauwkeurig had geantwoord en die, niet tegenstaande zijne armelijke plunje, door zijne correcte houding een goeden indruk op ons had gemaakt. Ik ondervond dezelfde gewaarwording als de prins. Iedere officier zou dit gevoel van voldoening hebben gehad bij het groote verschil dat in 't oog viel tusschen dezen soldaat van het oude leger en den wanordelijken troep die de uniform van het Estlandsche leger droeg. De officieren zelf van dit leger zouden den slechten indruk, dien ik van den eersten dag af van hunne ondergeschikten had gekregen, slechts kunnen bevestigen. De republiek bestaat nog, maar het is wel een buitengewoon gunstige samenloop van omstandigheden geweest, die Estland beschermd heeft tegen het dreigende gevaar door de „roode” benden onder den voet te worden geloopt. In 1918 was het de Baltische adel, door de Duitschers gewapend en de Duitschers zelf die deze provincie van het „roode” juk bevrijdden. In het voorjaar van 1919, toen de geallieerde missies in de Baltische provinciën verschenen, was het een Finsch expeditiekorps dat de „rooden” terugwierp,

die Estland tot bij Reval hadden bezet, terwijl in November van dat jaar de Russische vrijwilligers de grenzen van dit land verdedigden. Tot drie maal toe had het ongedisciplineerde leger van Estland op het punt gestaan vernietigd te worden, als niet anderen gestreden hadden om het land te redden. Ik weet dat de hoofdofficieren van het Estlandsche leger, allen vroegere officieren van het keizerrijk, al het mogelijke deden om in hun legertje een goede discipline te brengen en te handhaven, in de overtuiging die elk krijgsman heeft dat zonder discipline een leger troep niets beteekent. Maar de regeering te Reval, met hare „roode” sympathieën, verzette zich tegen elken verstandigen maatregel van de militaire aanvoerders. Zoo beteekende dus het leger van Estland niet veel. Dat van Letland trouwens evenmin. Elke Russische vrijwilliger wist het maar al te goed en verachtte deze „helden” die met openlijke vijandigheid onze gevoelens beantwoordden.

Uit een en ander volgt dat de toestand van het kleine „witte” leger, aan welks organisatie ik in 1918 had medegewerkt en dat in den zomer vergroot was na een veldtocht zonder resultaat, alles behalve benijdenswaard genoemd moet worden. Vóór zich de vijand, en weinig betrouwbare „gealliëerden” (de Estlandsche en Letlandsche legers) in den rug.

Bij mijn aankomst hielden de Russische regimenten een vrij grooten sector langs de Estlandsche grens bezet in de provinciën Pskow en Petrograd met vóór

En Poolsche afdeeling fusilleert eenige Russische Bolschewisten.

zich de rivieren de Narwa en de Peipussu. De staf was te Narva, zooals ik reeds zeide en had tot basis de haven van Reval. De verbinding door Estland was min of meer verzekerd, het was de Engelsche regeering die deze plicht aan de Estlandsche had opgelegd. En het bestaan van de 40.000 mannen van Joudienitch hing af van de approviandeering en den munitie-aanvoer die, aangekocht met de gelden van Admiraal Koltchak, vanuit Engeland over Reval het front konden bereiken. Het was de levensbron die, eenmaal opgehouden te vloeien, oorzaak zou worden van de mishukking van het offensief tegen Petrograd en van de vernietiging van het leger door epidemieën en hongersnood in Januari 1920.

Het lot van het leger van Joudienitch, dat uit zulke buitengewoon goede elementen was samengesteld, is even tragisch geweest als dat van de resten van het „witte” leger in het Zuiden, met dit verschil echter dat het laatste goed of slecht verpleegd toch verpleegd werd na Rusland te hebben verlaten, terwijl de officieren en jagers van Joudienitch eenvoudig aan hun rampzalig lot zijn overgelaten. Dit kanonnenvleesch, dat niemand meer van eenig nut was, vormde niettemin het beste menschenmateriaal dat men zich denken kan. Dit leger stierf gedeeltelijk aan typhus, werd voor een ander gedeelte door de regeering van Estland tot dwangarbeid veroordeeld en voor de rest door de Polen geïnterneerd en als krijgsgevangenen behandeld. Maar ik kom daarop later terug.

De provinciën Pskow en Novgorod, het hartje van den Russischen staat, waren juist die streken waar de hervorming van Stolypine in praktijk gebracht was: de groote landerijen die aan de dorpsgemeenten toebehoorden, waren in kleine stukken land verdeeld en aan de boeren in eigendom gegeven, zoodat elk van hen nu een stuk grond in privaat eigendom bezat en in den eigenlijken zin boer was. Als onafhankelijke eigenaars hadden deze menschen een sterk ontwikkeld gevoel voor individueelen eigendom. Als de revolutionairen Stolypine niet vermoord hadden en zijne hervorming was door het geheele rijk ingevoerd geworden, dan zou de revolutie van 1917 nimmer mogelijk geweest zijn.

Het conservatisme en de gezonde denkbeelden van de boeren in deze twee provinciën zijn daarvan het bewijs. Deze boeren, die natuurlijk alleen in het leger gediend hadden gedurende den grooten oorlog (tegen de Duitschers), kwamen zich in massa aanmelden bij het samenstellen van het anti-bolschewistische leger aan de Estlandsche grens. Verscheidene honderden kwamen zelfs op hunne eigen paarden, zoodat het mogelijk was twee regimenten cavalerie samen te stellen uit vroegere dragonders, huzaren en ulanen. De meesten hadden hun soldatenjas aan, terwijl velen hunne cocardes en epauletten, die zij gedurende de roode terreur verborgen hadden, meebrachten. Deze mannen onderwierpen zich gaarne aan de strengste discipline en de nieuwe formaties konden weldra trotsch zijn op een goeden korpsgeest. Het spreekt vanzelf dat een goed deel van het werk rustte op de schouders van een talrijk kader officieren. Een van de detachementen van Joudienitch, door kolonel Prins de Lieven samengesteld met behulp nog van de Duitschers in Roerland en op Duitse wijze uitgerust, was in het bijzonder goed afgericht en dwong aller bewondering af. Daar zij van het eerste voorjaarsoffensief af samen hadden gestreden, kenden en vertrouwden officieren en soldaten elkander volkomen. Politieke gesprekken werden niet gehouden. Haat tegen de „roode” overheerschers en liefde voor het groote, onverdeelde Vaderland vormden de stimulans, die de vrijwilligers van het Noord-Westerleger had vereenigd en te wapen geroepen. Weinig in aantal, vormden zij toch een niet te onderschatten macht, sterk als zij waren door den geest, die hen bezielde, den geest van orde, discipline en vaderlandsliefde.

Hoofdstuk IX.

DE VRIJWILLIGERS VAN JOUDIENITCH.

Men schreef September 1919. De troep was nog niet behoorlijk gewapend en nog niet gekleed, d.w.z. de vrijwilligers waren nog gekleed zooals zij zich hadden aangemeld, zij zagen er uit zooals de „sans culottes” er moeten hebben uitgezien, waaruit Napoleon zijn groote armee heeft samengesteld. Later, tijdens het groote winteroffensief tegen Petrograd, waren eenige divisies behoorlijk gekleed in Engelsche uniformen. Toch bood dit leger tot den laatsten dag van zijn bestaan een vreemden aanblik. Het eene bataljon, van het anti-bolschewistische front van Archangel gekomen nadat dit had opgehouden te bestaan, droeg de Fransche kapotjas, grijsblauw met de mutsen van de alpenjagers; de divisie van Prins de Lieven had een Duitse uitrusting van de helmen tot de laarzen, een bataljon Finsch-Zweedsche vrijwilligers droeg de zwarte uniform met gele galons en de Russische kokarde, terwijl het grootste gedeelte van het leger, zooals ik reeds zeide, Engelsche uniformen en kapotjassen ontving. Deze verscheidenheid van kleuren en uniformen zoo karakteristiek voor het uiterlijk van het Noordwesterleger, zij wekt steeds de aangenaamste herinneringen bij mij op. Hier was het dat ik den Russischen soldaat eerst goed leerde kennen. Ik kende hem van vroegere oorlogen slechts uit beschrijvingen. Dit zal niemand verwonderen als ik zeg dat in den oorlog tegen Duitschland een jong officier als ik veel minder chef was dan mede-strijder in den troep, dat ik nu eens dit peloton, dan weer een ander eskadron aanvoerde, waarbij ik steeds een ander opvolgde, die mij het geheele intieme leven, de huishouding van den troep in een zekere orde naliet, zoodat ik zelf niets te organiseren, niets te verbeteren had, integendeel mij moest tevreden stellen met den staat van zaken zooals ik dien vond. Bij de vrijwilligers aan den Don en in het leger van Denikine was dit eigenlijk niet veel anders. Maar thans moest ik zelf organiseren, zelf het geheele interne leven van den troep regelen. Thans had ik gelegenheid de goede eigenschappen van den Russischen soldaat te leeren kennen, den geest van den troep en van elken krijgsman in het bijzonder te waardeerden.

Generaal Wladimiroff had, hoewel hij mij niet wilde teleurstellen, d.w.z. mij niet de gelegenheid wilde ontnemen actief bij den troep te dienen, toch zijne voornemens te mijnen opzichte. Ik vernam namelijk veel later, dat hij mij had willen belasten met de leiding van den veiligheidsdienst, zoodra de hoofdstad genomen zou zijn.

(Wordt vervolgd).

De Huwelijkscandidate

Iemand verstond het zoo goed, zich bij de Mama's bemind te maken, als mijnheer Moeki.

„Mejuffrouw Uw dochter brengt het gansche gezelschap door haar schoonheid en liefaligheid in verrukking.”

„Zij is werkelijk heel lief, dat durf ik zelf ook wel te zeggen,” antwoordde heel bescheiden de Moeder.

„Het getrouwe evenbeeld van U, mevrouw. Iedere trek, iedere beweging, iedere gedachte, haar uiterlijk, haar innerlijk, haar lichaam en haar ziel, alles heeft zij met haar Mama gemeen! En dat is niet alleen mijn meening, maar die van het gansche gezelschap. Het is om zoo te zeggen de openbare meening.”

Op die manier kon Moeki, als het moest, dagen-, ja maandenlang praten. Met het rood der overtuiging op zijn wangen, met de opgewondenheid van het enthousiasme in zijn toon, zegt hij dit alles alsof het regelrecht uit zijn ziel komt. Wat wonder dus, dat een zoo ijdele Mama als mevrouw Sögleti, hem voor een zeer aangenaam mensch hield en zich buitengewoon gelukkig geacht zou hebben, hem haar schoonzoon te kunnen noemen. Vriend Moeki liet het er intusschen bij, Mama het hof te maken; tegenover de dochter was hij wel is waar onuitputtelijk in opmerkzaamheid en beleefdheid, maar verder ging hij geen stap. De oorzaak van zijn terughoudendheid hield hij niet geheim — neen, in een vertrouwelijk oogenblik vertelde hij mevrouw Sögleti onomwonden, dat hij een dame, een meisje bemind. Hij zou het echter als een eerloosheid beschouwen, ernstig om haar hand te vragen, zoo lang hij niet een positie had, als de bedoelde dame van haar toekomstigen echtgenoot mocht verlangen.

Mevrouw Sögleti had met moederlijke scherpszinnigheid de fijne toespelings bliksemsnel begrepen. Zij vatte de aangevoerde reden van Moeki als een zeer edelen beweeggrond op, en gaf uiting aan haar vaste overtuiging, dat er onder de huidige hartelooze jeugd weinig zoo teervoelende en daarbij toch zoo nuchter denkende mannen te vinden zouden zijn, als mijnheer Moeki. Dat Martha niet van dezelfde sympathieën voor hem vervuld was, veroorzaakte haar zorgzame moederhart menig kommervol uur, maar zij gaf toch nimmer de hoop op, dat het haar nog gelukken zou, haar dochter tot het juiste inzicht te brengen.

Martha bevond zich op een tweesprong met twee wegwijzers. Op den eenen was als richting aangegeven: „In de armen van mijnheer Moeki”, op den ander stond — niets, heelemaal niets! Een blanco wegwijzer! En toch wist Martha waarheen hij wees, zij was echter slim genoeg, er niemand, en het allerminst haar moeder, iets van te zeggen. Want zij wist, dat deze onthulling eindelooze preeken en voorspiegelingen na zich sleepen zou. Zwijgend en geduldig wachtte zij af, met het beeld van Pista Santhos in het hart, die in een tamelijk kleine provincie stad erop wachtte, dat de ziekelijke, ouderdomszwakke eigenaar van het notariskantoor eindelijk het tijdelijke zou zegenen, of ten gunste van Martha's geheime idealen zou gaan rentenieren. Langer dan een half jaar kon de toestand niet meer bestendig blijven, dan moest het lot van het geheime liefdespaar beslist worden, en Martha was vast besloten, gedurende dezen tijd iedere poging tot toenadering van Moeki met een categorische weigering te beantwoorden. Dat was overigens een geheel overbodig voor-nemen, want Moeki gedroeg zich heelemaal niet als iemand die verliefd is; hij belegerde de bekoorlijke vesting niet, sprak tegenover Martha met geen enkel woord van zijn bedoelingen, maar liet het bij toespelings tegenover haar Mama blijven en probeerde het niet, de verdeckte stelling, die hem zijn voorzichtig geweten had doen innemen, ook slechts voor een oogenblik te verlaten.

De toestand kwam haar, namelijk de Moeder, spoedig onverdraaglijk voor. Zij had zich de toekomst aan de zijde van mijnheer Moeki immers sinds lang zoo mooi voorgesteld. Hij zou haar dochter trouwen, om dan haar, namelijk de Moeder, zonder ophouden te bewierooken, en haar slechts lofzangen toe te zingen.

Deze schoone toekomst mocht niet langer verschoven worden, of, wat hetzelfde was, Moeki moest een „passende betrekking” krijgen, opdat hij eindelijk den moed kon vinden zijn en zijn schoonmoeders geheimen hartewensch te verwelijken. Onder „een passende betrekking” was een positie als secretaris bij een of andere goede bank te ver-

staan, zooals mevrouw Sögleti dit in een zwak oogenblik aan Mijnheer Moeki diplomatiek had ontlokt.

Welaan dus, Papa Sögleti, op tot den grooten daad, voor den dag met je heelen invloed! Waarvoor heb je zooveel relaties, als je die niet weet aan te wenden voor een toekomstigen schoonzoon? Tot nu toe heb je je op het gebied der protectie dapper gedragen, twee dochters, die wij gelukkig onder dak gebracht hebben, zijn er de sprekende getuigen van. Een huwelijks gift kon je den jongelui niet geven, maar je hebt hun den strijd om het bestaan verlicht, doordat je hun goede posities bezorgd hebt. Dat verschafte je onder de jongelui in die dagen de reputatie, dat men door je dochters carrière maken kon!

Thans is er opnieuw een gelegenheid, en wel de laatste, omdat je behalve Martha geen huwbare dochters meer hebt. Thans kun je opnieuw de verbaasde wereld het bewijs leveren, dat zelfs een zeer matig talent, alleen omdat hij je schoonzoon wil worden, op de maatschappelijke ladder van sport tot sport omhoog geschoven kan worden. Dat mijnheer Moeki's capaciteiten geen cent waard zijn, weet behalve mevrouw Sögleti, die hem voor een miskend genie houdt, wel is waar de heele wereld, maar dat mag je niet verhinderen, aan den drang

Algiers — N. Afrika.

Een fraaie fontein op een binnenplaats van een Moorsch huis.

van je vrouw toe te geven en de bewuste post als secretaris te „veroveren”.

En papa Sögleti was er de rechte man voor. Hij stond zoodanig onder den pantoffel, dat hij zijn lange beenen net zoo vaak uitstreckte en weer inhaalde, tot hij eindelijk het gewenschte bereikt had.

De familie Sögleti eet precies om één uur des middags. Iedereen zet zich zoo tijdig aan tafel, dat de oude klok aan den wand zich zou schamen, vroeger één te slaan, dan de familie aan tafel had plaats genomen. Dat was een heilige overlevering! Sedert eenige eeuwen was hiervan niet afgeweken! Slechts éénmaal werd er niet op tijd gegeten. Dat was in den tijd van den ongelukkigen slag bij Mohacs. Onder het gewicht van die nationale catastroof had zich op dien dag de betreffende voorvader van de familie Sögleti een vol half uur verlaat.

Maar wat is er nu aan de hand? Zouden wederom de legerscharen van Soliman het land zijn binnengedrongen? De klok aan den wand aarzde lang eer zij besloot, het etensuur aan te geven, maar ten slotte moest het toch gebeuren, en de familie is nog steeds niet om den disch verzameld. Niemand in het huis vermag een verklaring te vinden, waarom de heer des huizes nog steeds niet in de eetkamer verschijnt.

Kwart over eenen! Nog steeds niets! Half twee! Thans gaat mevrouw voor het raam staan, en geeft aan haar ongeduld lucht door met haar vingers tegen de ruiten te tromme-

len. Zij is nu vast besloten, tot kwart voor tweeën te wachten. Als haar man dan echter nog niet thuis is, moet de soep toch maar opgediend worden. (Een ongehoord iets, dat zich zelfs niet eens tijdens de ramp bij Mohacs heeft voorgedaan!)

Kwart voor tweeën! Mama grijpt reeds naar de elektrische schel, om de meid bevel tot opdienen te geven, als, transpireerend en buiten adem, Papa verschijnt.

„Zoo, ben je daar eindelijk?” vraagt mevrouw op alles behalve vriendelijken toon.

„Neem mij niet kwalijk, beste, maar ik heb mij door die kwestie van Moeki verlaat!”

Den naam Moeki hooren en minder critische, ja liefelijk klinkende snaren aanslaan, was voor mevrouw Sögleti één en het zelfde.

„Heb je succes gehad?” vraagt zij onder het rondnemen van de soep.

„Hm, zoo ongeveer!”

„Hoe, zoo ongeveer?”

„Een beetje geduld, liefste, tot ik mijn soep op heb. Ik heb eren honger.”

Het ongeduld van de huisvrouw groeide van minuut tot minuut. Eindelijk kreeg zij te hooren, dat een betrekking als gewenscht was, niet voor hem is gevonden. Maar wel een tamelijk goede andere.

„In de hoofdstad?” onderbrak mevrouw haar man.

„In de provincie!” luidde het verpletterende antwoord.

„Waar dan?”

„In Abajd!”

Juffrouw Martha behoort niet tot die naïeve meisjes uit romans, wier gezicht direct door een blos overtoegen wordt. Zij bezit in hooge mate de deugd der zelfbeheersching en ver-raadt uiterlijk nimmer, wat er in haar innerlijk omg...at. Ook thans bewaart zij den schijn van kalme onverschilligheid, hoewel haar bij het woord Abajd een heftige hartklopping overvalt.

Abajd is een spoorwegstation aan een bepaalde lijn en als stad van zoo'n twijfelachtige beteekenis, dat de sneltreinen nimmer notitie van haar nemen, en zelfs de andere treinen er zich maar een halve minuut oponthoud gunnen. Voor juffrouw Martha was Abajd echter van groote beteekenis. Daar woonde toch mijnheer Pista Santhos, wiens gansche streven op de daar binnenkort vacant komende plaats als notaris gericht was.

„Abajd?” vraagt thans mevrouw Sögleti met vernietigende geringschatting; „wat bevalt je dan zoo aan dat nest?”

„De betrekking van notaris.”

Nu kon Martha zich echter niet langer goed houden. Zij kleurde tot over haar ooren, en liet zelfs haar mes op haar bord vallen.

Mama beviel die betrekking in Abajd heelemaal niet. Zij wilde haar schoonzoon bij zich in de hoofdstad hebben. Overigens, meende zij, was die betrekking in Abajd als „overgang” echter wel aannemelijk, vooropgezet, dat mijnheer Moeki er natuurlijk mee tevreden moest wezen.

„Die verlangt niets beters,” verklaarde papa Sögleti, „ik ontmoette hem zoo juist op straat, en hij greep met beide handen de aangeboden positie aan.”

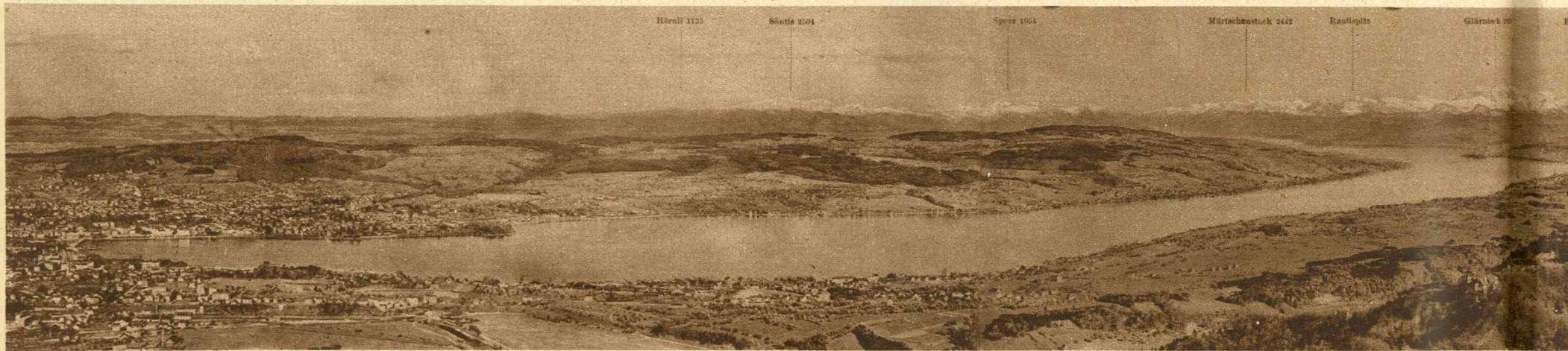
„Nu, dan moet hij maar zoo gauw mogelijk benoemd worden,” meende zij, „het overige is jouw zaak,” vervolgde zij tot haar dochter.

„Maar Mama, hij heeft mij toch nog met geen woord gezegd, dat hij van mij houdt!” waagt het slachtoffer heel schuchter te protesteeren.

„Tegenover mij heeft hij voldoende duidelijke toespelings gemaakt,” verklaart de moeder. „Hij zal je zijn liefde verklaren, zoo gauw je maar wilt. Laat hem nu eerst maar die betrekking krijgen.”

Martha zag in, dat zij in deze aangelegenheid niets anders doen kon dan geduld oefenen en afwachten. Haar moeder was een verklaard tegenstandster van Pista Santhos, die niet evenals mijnheer Moeki de kunst verstond, haar te vleien en complimentjes te maken. Pista Santhos zou zich liever de tong hebben laten uitrukken, dan dat hij zulke laffe praatjes over zijn lippen zou hebben gebracht. En een dergelijk karakter was heelemaal niet naar den smaak van haar moeder. Er bleef dus voor Martha niets anders over, dan de ontwikkeling der dingen met gelatenheid af te wachten.

De ontkenning zou echter spoedig volgen. Op zekeren dag kreeg zij bezoek van een vriendin, die zij in jaren niet meer gesproken had. Daar haar moeder toevallig niet thuis was, en de meisjes zich dus geheel onder vier oogen bevonden, kwamen beiden er alras toe, elkander allerlei geheimen toe te

Panorama van den Uetliberg, het Zürich

vertrouwen. En toen bekende Martha's vriendin, Rosa Sep, dat haar bezoek ook een praktische beweegreden had. En zij vertelde een kleine geschiedenis, die bij al haar eenvoud toch in hooge mate Martha's opmerkzaamheid gaande maakte, en haar ten slotte een groote verrassing bereidde.

Rosa dan vertelde, dat een jonge man haar het hof maakte en dat haar moeder met hem dweept, omdat hij in hooge mate de kunst verstond, haar, de mama, naar den mond te praten. Zij, de mama, was allang bereid geweest, hem Rosa's hand te schenken, doch papa Sep wilde er niet eerder iets van weten, of de jonge man moest een goede positie gevonden hebben. Deze hinderpaal nu zou spoedig verwijderd zijn, want mama's lieveling kon beslist op een goede post als notaris rekenen. Mama was, zooals gezegd, dol op den jongen, Rosa wilde echter niets van hem weten en zij had zich voor- genomen, bij haar kennissen in Boedapest eens over mijnheer Moeki informaties in te winnen.

„Moeki? Jancsi! ? riep Martha nu uit.

„Ken je hem?”

„Heel goed!”

„Des te beter, dan kan je mij tenminste de gewenschte inlichtingen geven. Wees eerlijk, en verzwijg mij niets. Mij bevalt hij heelemaal niet, bovendien heb ik in het geheel niet de bedoeling, mijn aangenaamste meisjesjaren zoo spoedig vaarwel te zeggen.”

„Je hebt gelijk. Als wij niet dengene krijgen, die ons werkelijk gelukkig zal maken, is het beter alleen te blijven. Beter nooit getrouwd, dan spoedig berouwd.”

„Mij kan Moeki niet gelukkig maken, dat weet ik.”

„Je gevoelens bedriegen je niet. Die man toch is, zooals mij zooveen duidelijk is geworden, een schortenjager, een meisjesvanger, een moderne blauwbaard.”

Rosa begreep heel spoedig waar het om ging, toen Martha haar verder verklaarde: „Jou wilde hij om wille van je vermogen huwen, ik diende hem slechts als werktuig, waarmede hij door mijn vader tot een positie en tot waardigheid kon komen. Zoo ziet hij eruit, die lieveling van alle mama's! Men weet werkelijk niet, of men erom moet lachen of huilen.”

„In ieder geval zullen wij hem een gevoelige les geven,” zei Rosa, en het voorstel vond bij Martha direct instemming.

Mevrouw Sögleti zweemt in zaligheid. Martha heeft zich namelijk tegenover Moeki heelemaal veranderd. Zij is 'de belichaamde opmerkzaamheid, liefde en voorkomendheid geworden.

„Ik zie, dat hij desondanks toch niet van mij houdt,” klaagde zij bij haar moeder.

„Je weet de oorzaak waarom hij zoo terughoudend is. Voor hij die positie heeft, durft hij geen ernstig aanzoek doen.”

„En als hij ook daarna geen ernst maakt?”

„Hoe bedoel je dat?”

„Wij moeten in ieder geval zekerheid hebben. Hij moet zich onomwonden uitspreken, die positie krijgt hij dan gauw genoeg.”

„Wat een snood wantrouwen tegenover zoo'n degelijken jongen!”

Papa Sögleti nam echter de partij van Martha op, zoodat mama ten slotte wel moest toegeven. Zij beloofde zelfs, met Moeki in dien zin eens te spreken. En reeds den volgenden dag kon zij in den familieraad over het succes van haar bemoeiingen verslag uitbrengen.

„Moeki zal vanmiddag zijn opwachting bij ons maken. Het overige is jouw zaak, Martha, ik laat hem met jou alleen.”

Om vier uur kwam mijnheer Moeki met een stralend gelaat de kamer binnen. Tien minuten daarna wendde mevrouw Sögleti dringende bezigheden voor, en verwijderde zich uit den salon.

Het groote oogenblik was daar, en Moeki vatte direct de koe bij de horens. Alsof hem sinds tientallen jaren de meest folterende gevoelens van liefde gekweld hadden, en alsof hij deze gevoelens slechts met de grootste inspanning had weten te onderdrukken, zoo kwam hem thans over de lippen: „Martha, dierbare Martha, ik bemin je!”

„Waarachtig?”

„Waarachtig!”

„Ik kan het nauwelijks gelooven!”

„Kunt U aan mij twifelen?”

„Een vermoeden, beter gezegd, een angst kwelt mij al sinds geruimen tijd. Wat, als U behalve mij nog van een ander hield?”

„Waar denk je aan, liefste Martha? Slechts van jou houd ik, en van niemand anders.”

En met deze woorden vat hij Martha's kleine handjes en drukt ze innig aan zijn lippen. Dan wordt er aan de deur geklopt, en hij moet de handjes los laten . . .

Mijn zwakke pen is niet in staat de gelaatsuitdrukking te beschrijven van mijnheer Moeki, als hij op dit oogenblik Rosa Sep ziet binnenkomen.

De beide vriendinnen omarmen elkaar. Martha stelt mijnheer Moeki aan Rosa voor, doch deze verklaart direct, dat

Bern (Zwitserland).

De schilderachtige rue du Marché (Marktgasse) te Bern, de hoofdstad van het kanton van dienzelfden naam en sinds 1848 ook van het Eedgenootschap.

deze formaliteit overbodig is.

„Wij zijn oude bekenden!”

Algemeene verbazing. Drie goede, oude bekenden, en dat komt eerst nu aan het licht!

„En u heeft mij nooit iets van Rosa verteld, mijnheer Moeki!”

„Ik heb er waarachtig niet aan gedacht,” stamelt deze tusschen twee vuren geraakte ladykiller.

„Maar je hebt mij ook nooit met een enkel woord van Martha gesproken!” valt nu Rosa in.

„Daar heeft hij zeker óók niet aan gedacht!” houdt Martha den doodelijk verlegen jongeling voor den gek.

De twee vriendinnen wisselen een blik van verstandhouding en nu begint voor mijnheer Moeki de marteling van een kruisverhoor. Des te meer zij den hofmaker in het nauw drijven, des te meer genieten zij van zijn verlegenheid. De onmeedoogenden!

„Wat doet het mij genoeg, dat je juist nu komt, Rosa,” zegt Martha. „Beter had je het nooit kunnen treffen!”

„Hoezoo?”

„Ach, je vermoedt heelemaal niet, wat er tusschen deze stomme muren zooveen is voorgevallen!”

„Maar liefste juffrouw Martha, er zijn dingen, die men niet verraden mag!”

„Voor Rosa heb ik geen geheimen. Zij is mijn beste vriendin. Denk je eens in, liefste, mijnheer Moeki heeft daareven om mijn hand gevraagd!”

De bliksem was ingeslagen! Moeki wenschte wel, dat hij in den grond verdwijnen kon.

Tegen zijn verwachting in kwam het echter niet tot heftige scènes. Rosa feliciteerde slechts haar vriendin recht hartelijk, en lachte daarbij schelms.

„Feliciteer je mij?” vraagt Martha.

„De hemel beware mij! Het geldt mijnheer Moeki. Laat ik u de hand drukken, lieve Moeki! Wat doet het mij plezier, u te kunnen gelukwenschen!”

„O juffrouw!” steunt de jongeling.

„Aan u is echter geen spoor van blijdschap te bemerken. Kijk toch eens, Martha, wat voor een droevig gezicht hij zet. Ik zou in jouw plaats niet rustig toezien, als mijn bruidegom een kwartier na zijn eerste liefdesverklaring zulk 'n gezicht zette.”

„Denk je dan, dat het mij niet hindert?” zei Martha zachtjes. En zich tot mijnheer Moeki wendend, zei ze: „Ik verzoek u beleefd direct een gezicht te zetten, dat bij deze gelegenheid past!”

„Maar liefste, ik lach toch!” beweerde mijnheer Moeki.

„Moet dat lachen verbeiden? Neen hoor, dat kunt u mij niet wijsmaken!”

Moeki spande zich vergeefs in, zijn gezicht een tevreden uitdrukking te geven. Maar de dames vinden het nog steeds niet naar hun zin.

„U moet jubelen van zaligheid! U bent toch in gezelschap van twee meisjes, die alle twee in gelijke mate dol op U zijn!”

„Wat? Jij ook al?” vraagt Martha, met goed gespeelde verbazing.

„Kan men hem dan weerstaan?” vraagt Rosa enthousiast.

Mijnheer Moeki keek badend in zijn zweet naar de kachel. Hij zou er op hebben durven zweren, dat de kamer oververhit was. In werkelijkheid had de kachel echter in maanden geen vuur gezien.

Martha doet alsof zij ontzet is.

„Heeft hij jou misschein ook het hof gemaakt?”

„Hij heeft mij zelfs zijn liefde bekend. Maar wees niet bang! Ik ben grootmoedig en sta hem aan jou af!” — Martha weigert.

„Neen, liefste Rosa! Hoe veel ik ook van hem houdt, op de ruines van jouw geluk wil ik toch nooit mijn toekomst bouwen. Hij zij de jouwe!” „Neen! Je zoudt sterven aan 'n gebroken hart! Neem hem, Martha, ik doe afstand van hem!”

„Dat hij dan zelf tusschen ons kieze! Wij leggen onze toekomst in uw handen, mijnheer Moeki!”

„Een pracht-idee!” roept Rosa in de handen klappend uit.

Mijnheer Moeki bet zich voortdurend het zweet van zijn voorhoofd, en zwijgt als zeven dooden.

„Nu wreedaard, hoe lang houdt je ons nog op de pijnbank?” dringt Rosa bij hem aan.

Een verlegen zwijgen zonder einde.

„Wacht, 'n idee! Laat moeder beslissen!” roept Martha uit.

„Ja!” roept ook Rosa, „laat je ouders beslissen.”

Dan krijgt Moeki plotseling zijn spraak weer terug. Hij weigert daarin toe te stemmen, en verzoekt om een kort uitstel.

Te laat! De meisjes breken in een schaterend gelach uit en trekken het slachtoffer naar de andere kamer.

„Gauw!” — „Vooruit!”

„Ik kan nauwelijks wachten!” — „Zou hij mij kiezen?”

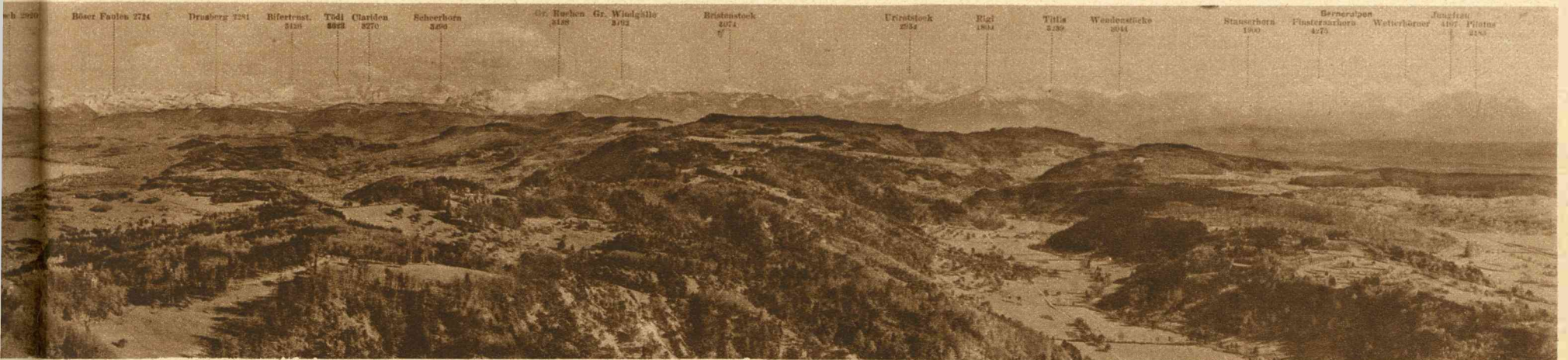
„Wat moet er dan van mij worden?”

„Ik ga mij verdrinken!”

Als zij onder dergelijke uitroepen eindelijk in de kamer naastaan komen, bemerken zij plotseling dat er geen spoor van mijnheer Moeki meer is. Heeft de grond hem verzwolgen? Is hij lucht geworden? Heeft een goede fee hem onzichtbaar gemaakt?

Wij weten het niet. Zeker is slechts, dat hij verdwenen was.

Een half jaar later ging Martha naar Abajd — als notarisvrouw.

DE MACHT DER DRIE

Een roman uit het jaar 1955

DOOR HANS DOMINIK

Geautoriseerde vertaling door Pierre Dumoulin

33)

„Ik heb de eer U mede te deelen, dat de Engelsche Regeering den toestand als buitengewoon ernstig beschouwt. Het besluit van het Australische Parlement is onwettig omdat het oude gevestigde rechten van het moederland aanrandt.”

De Heer Mac-Neill sprak de woorden langzaam en onbewogen uit. Zoo zouden voor tweeduizend jaren tribunen en legaten de wereldmacht van Rome in de weegschaal geworpen hebben: Roma locuta, causa finita!

De Heer Applebee overwoog zijn antwoord zorgvuldig voor hij den mond opende.

„Het is het eenstemmig besluit van het Parlement, Mijnheer. Een land met een bevolking van veertig millioenen menschen staat aaneengesloten achter het parlement. Door in nauwere betrekking tot de Amerikaansche Unie te treden, houdt Australië niet op, een vriend van Engeland te zijn . . .”

„Australië is een deel van het Britsche Rijk,” antwoordde Mac-Neill kort en ruw.

„Geweest, Mijnheer! Tot op den huidige dag geweest! Met het parlamentsbesluit van heden, maakt het land aanspraak op volledige politieke mondigheid en soevereiniteit voor zich zelve.”

„Deze uitspraak erkent de Britsche Regeering niet. Ik kan slechts mijn waarschuwing herhalen. De toestand is ongemeen ernstig.”

Het gelaat van den Australischen minister werd steeds rooder. De inwendige opgewondenheid deed zijn stem trillen.

„De toestand is voor het Britsche Rijk precies even ernstig als voor ons wanneer Uwe Regeering zou voortgaan de eenstemmige besluiten van een vrij en mondig volk te minachten. Australië kan niet uitgehongerd worden. Het heeft een aanzienlijk overschot aan vleesch en brood. Het heeft in zijn bevolking vijf millioenen weerbare mannen . . .”

„Ik hoop niet, dat het land aan de wereld het droevige schouwspel van een afvallige kolonie bieden zal.”

De Engelschman zeide dit om iets te zeggen. Hij was niet meer zoo zeker van zijn zaak als bij het begin.

Mr. Applebee ging voort: „Zulk een schouwspel moge voor Engeland droevig zijn. De sympathieën der wereld zijn bijna altijd voor die koloniën geweest die de vrijheid verlangden en . . .”

Mr. Applebee zweeg. Ook de Engelsche gezant bleef stil. De naam van den dictator Cyrus Stonard stond onuitgesproken tusschen hen in. De Australiër voelde zich zeker van de Amerikaansche ondersteuning. De Engelschman had de overtuiging, dat de Amerikaansche weermacht zou toeslaan. Op hetzelfde oogenblik waarop een Engelsch soldaat of een Engelsch schip de vrijheid van het vijfde werelddeel zou aantasten.

„Ik hoop, dat het aan het beleid der Engelsche Regeering gelukken mag ontspanning te weeg te brengen.”

Dat waren de afscheidswaarden waarmede de Australische Premier den gezant heenzond.

Mr. Applebee keerde in zijn kabinet terug. Een klerk meldde hem, dat Mr. Jones hem wenschte te spreken. Mr. J. F. C. Jones, de bijzondere gezant van den President-Dictator. Allright, die zou de blijde boodschap in de eerste plaats vernemen. De Australiër hield hem de lijst met den uitslag der stemming voor.

„De zaak is in orde, Sir! Eenstemmig besluit van Hoogerhuis en Lagerhuis. Het eerste geval in de geschiedenis van Australië, dat een besluit in beide huizen met algemeene stemmen wordt aangenomen.”

Mr. Jones droogde zich het hooge voorhoofd met een zijden zakdoek af.

„Ik zie helaas, dat ik te laat gekomen ben. Ik had U willen verzoeken de stemming veertien dagen uit te stellen.”

Mr. Applebee zonk sprakeloos op een stoel.

„Dat begrijp ik niet. Ik meen toch, dat het Amerikaansche volk de vereeniging even vurig verlangt als wij.”

„Het verlangt die. Slechts een uitstel van veertien dagen met het oog op de buitenlandsche politiek der Amerikaansche Unie.”

Mr. Applebee maakte een hulpeloos gebaar.

„Wanneer ik ook maar van zulk een wensch bij het parlement durfde spreken, dan was ik twee minuten later geen minister meer.”

De Amerikaan zat naar de punten van zijn schoenen te kijken.

„Ik zal mij onmiddellijk met Washington in verbinding stellen, verslag doen van den stand van zaken en om nieuwe instructies verzoeken. De zaak is duidelijk. Het parlamentsbesluit is in de gansche stad, nu wellicht reeds in alle groote steden van het Vasteland bekend. Het volk op straat is in een vreugderoes. Wij kunnen er niet aan denken deze stemming te storen. Maar . . . U is het uitvoerend orgaan voor de besluiten. Wend al Uwe kunst aan om Engeland aan den praat te houden. Houd wel in 't oog, de zaak moet geheel loopen als afgesproken. Z is slechts uitgesteld, niet opgeheven. Bij dezen stand van zaken zal het U mogelijk zijn een conflict veertien dagen te verschuiven. Ik hoop, dat het U gelukken mag.”

Mr. Applebee beloofde, het mogelijke te doen. Terwijl van buiten 't gejubel der enthousiaste menigte dof in de kamer drong, nam de Amerikaan met krachtigen handdruk afscheid.

Den priester van den Smoki-Indianenstam, op het punt met een slangendans een religieus feest te openen.

Onder de passagiers van het vliegtuig Stockholm-Keulen bevond zich Dr. Glossin. Terwijl zijn mannen na het avontuur te Liunais, in het eigen schip naar de Staten terugkeerden, reisde hij naar Duitschland.

Het vliegtuig was een goed, tamelijk snel vaartuig van de Mitteleuropeesche Verkeersmaatschappij. Voor tweehonderd passagiers ingericht, legde het bij een snelheid van iets meer dan vierhonderd kilometer per uur, den afstand Stockholm-Keulen in rond vier uren af. Dr. Glossin was om acht uur 's morgens van Stockholm afgevoegen. Volgens de dienstregeling moest het schip de vlieghaven te Keulen om twaalf uur 's middags bereiken. Thans stond het tusschen Malmö en Kiel boven de Oostzee.

De doctor had het zich in een hoek bij een venster gemakkelijk gemaakt en maakte bij zich zelve een balans op van het gebeurde.

De zaken waren niet slecht gegaan. Erik Truwor en de zijnen waren vernietigd. Het stond reeds zwart op wit gedrukt te lezen. Het dagblad van Haparanda had in de morgenuitgave een kort bericht over het ongeluk te Liunais. Een raadselachtige brand- en ontploffingscatastrophe, die aan verscheidene Zweedsche burgers het leven moest gekost hebben. Hij had eenige exemplaren van het dagblad gekocht vóór hij van Haparanda de reis naar het Zuiden aanving.

Dr. Glossin kon tevreden zijn. De lastige opdracht van den President-Dictator was uitgevoerd. De drie menschen, die hij werkelijk vreesde, waren dood. Zooals hij zijn plan gemaakt had, zóó was het gebeurd. De Engelschen hadden het gevaarlijke werkje voor hem gedaan. Dat die bij die gelegenheid zich wat gebrand hadden, hinderde hem weinig. Wanneer hij aan den verwaanden Trotter dacht, die ten slotte

zijn brandblaren in de Tornea had moeten koelen, dan voelde hij een zeker genoegen.

Erik Truwor was dood. De man die op het punt stond een macht te krijgen, die wereldrijken zou kunnen verpletteren. De verfoeilijke Indiër was verbrand, de bruine Satan, die hem, den sterken hypnotiseur, zelf onder den ban der hypnose gebracht had. En Silvester Bursfeld was gestorven, Silvester, wiens late wraak hij vreezen moest. Silvester, die hem Jane ontrukkt had.

De verhouding van den geneesheer tot het meisje was steeds ingewikkelder geworden. Hij had haar noodig als medium van onovertroffen capaciteit, als een medium met welks hulp hij over ruimte en tijd heen in de verte en in de toekomst kon zien, de plannen en daden zijner tegenstanders tijdig kennen, verwijderd verband ontdekken kon. Dat was het, wat hem in de laatste weken ontbroken had. Al zijn mislukkingen schreef hij aan dit gemis toe. Jane moest weder vast in zijn macht zijn.

Zijn medium, zijn talisman en zijn liefde!

Met vertwijfelde kracht klemde zich de eenzame ziel van den op leeftijd komenden man aan de gedachte, Jane geheel de zijne te kunnen noemen. Hij voelde onbewust, dat deze liefde voor hem verzoening beteekenen zou. Hij droomde van een nieuw leven in Reynolds-Farm aan Jane's zijde. Thans reisde hij naar Dusseldorp om haar voor zich te heroveren.

Waarom moest Jane ook een brief aan haar buurvrouw in Trenton schrijven om te informeren of het graf harer moeder goed verzorgd werd. Het lag voor de hand, dat deze omstandigheid door de ontvangers van den brief niet voor den voor het welzijn van zijn pupil angstvallig bezorgden voogd geheim zou worden gehouden. Zoo was Dr. Glossin te weten gekomen dat Jane bij de Termölens te Dusseldorp woonde. Het was een eenvoudige zaak geweest, bijna al te eenvoudig haar verblijfplaats te ontdekken. Veel moeilijker zou het zijn met haar in aanraking te komen.

Terwijl het schip zich boven de Westfaalsche vlakke bewoog, trachtte de geneesheer een plan te maken. Wanneer had hij Jane het laatst gezien? Destijds, toen de Indiër den R. F. C. 2 als was had doen smelten: toen Glossin had moeten vluchten om zijn leven te redden. Dat moest een nadering van den dokter dus onmogelijk maken. Daarbij kwam nog, dat Jane toch inmiddels met Silvester samen geweest moest zijn en van hem vernomen moest hebben welke rol Glossin bij zijn gevangenneming en veroordeeling gespeeld had. Het scheen den doctor bij dezen stand van zaken een onmogelijke vermetelheid, Jane onder de oogen te komen.

Maar iets wat moeilijk was, prikkelde hem. Hij kende zijn eigen hypnotische macht over Jane. Gelukte het hem haar te naderen, zijn invloed te laten werken, dan moest het hem gelukken haar weder in zijn macht te krijgen, alle storende herinneringen weg te suggereeren. Alleen de eerste aanval moest behendig plaats hebben. De eerste dertig seconden zouden beslissend zijn.

Kalm en met volle zenuwkracht aan het werk gaan, daarop kwam het aan. Hij nam eenige der kleine pillen in, die bij hem eene nauwkeurig op de minuut afgepaste zenuwontspanning bewerkten en strekte zich in den zetel uit. Zoo zat hij bewegingloos tot het schip in Keulen landde. Nauwelijks een half uur later liep hij door de straten van Dusseldorp op weg naar het huis der Termölens.

Zijn plan was eenvoudig. Op het een of ander uur zou Jane toch wel eens de woning verlaten. Hij zou haar op straat afwachten, het fluidum laten werken, haar beïnvloeden, haar onder zijn invloed brengen. Het was zóó eenvoudig dat het wel gelukken moest. Indien niet. . . er was wel een „indien”, maar Dr. Glossin had dit in het geheel niet voor mogelijk gehouden.

Hij slenterde langs de straat en het toeval begunstigde hem.

Jane kwam het huis uit en ging in de richting van de Rattinger Tor. Dr. Glossin verslond hare gestalte met zijn blikken. Zij was een weinig veranderd sedert hij haar het laatst gezien had. De beangstigend etherische teerheid van haar teint had plaats gemaakt voor een gezondere gelaatskleur. Haar gestalte was voller en krachtiger geworden.

Zij volgde de straat, en bleef hier en daar voor een winkel staan om naar de uitstallingen te kijken. Met de bedrevenheid van een jager sloop de dokter naderbij. Onbemerkt in hare onmiddellijke nabijheid komen, den invloed enkele seconden laten werken en het spel zou gewonnen zijn.

(Wordt vervolgd.)

VAN HEINDE EN VERRE

De historische optocht te Naarden,

ter herdenking van het zilveren regeringsjubileum van H.M. de Koningin aldaar de vorige week gehouden. Links: Stadhoudersviering met Maria en gevolg. Midden: krijgs-knechten als marktvrouwen vermomd. Rechts: Graaf Willem V.

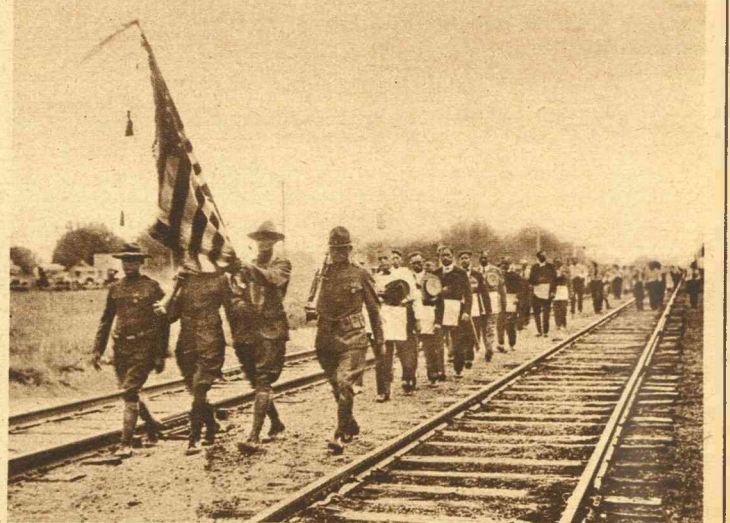

De ernstige brand te Dwingelo,

waarbij twee kerken, een hotel en verscheidene woonhuizen een prooi der vlammen werden. — Overzicht van den ramp.

ONZE JUBILEUMNUMMERS

Ons. volgend nummer, dat gedeeltelijk in drie kleuren zal verschijnen en op de voorpagina een fraai gekleurd portret van H.M. de Koningin bevatten zal, wordt het eerste van een serie van vier nummers, die speciaal, in extra uitvoering, gewijd zullen zijn aan het 25-jarig regeringsjubileum onzer Koningin en de daarmede gepaard gaande feesten. Teneinde deze feesten in beeld te brengen, hebben wij een speciaal dienst georganiseerd, zoodat deze vier nummers tezamen een fraai uitgevoerd gedenkboek' zullen vormen, waarin alles wat het jubileum betreft, behandeld zal worden. Onze abonne's zullen deze nummers zonder verhooging van kosten geleverd worden. Indien zij hun bloedverwanten of vrienden in den vreemde met deze nummers verrassen willen, teneinde hun een idee te geven, hoe ons land het jubileum van zijn Vorstin viert, is onze administratie gaarne bereid, na ontvangst van f 1.—, deze vier nummers direct na verschijnen franco en goed verpakt aan het opgegeven adres te verzenden.

Het overlijden van President Harding.

De vrijmetselaars-loge van Wyoming bewijst de laatste eer aan President Harding. De processie op weg naar den trein, die het stoffelijk overschot van den president vervoert.

Hiernaast:

De nieuwe duitse Rijkskanselier,

Dr. Stresemann, wiens optreden reeds eenigszins de rust in Duitschland deed terugkeeren.

Hiernaast:

Von Havenstein.

de president der duitse Rijksbank, aan wien men de valutacrisis wijt.

Nederlandsche zwemsters te Berlijn.

V.l.n.r. de dames Beisenhertz, Bolten, Noorwegen, Smits, die bij de wedstrijden in Weissensee zulk een kranig figuur sloegen.

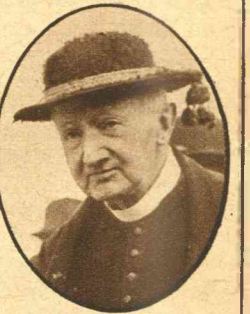
Een niet-alledaagsch karwei.

De accijnstoren te Alkmaar zal, om ruimte te maken voor het verkeer, vier meter naar rechts verplaatst worden.

Hiernaast:

Mgr. Keesen,

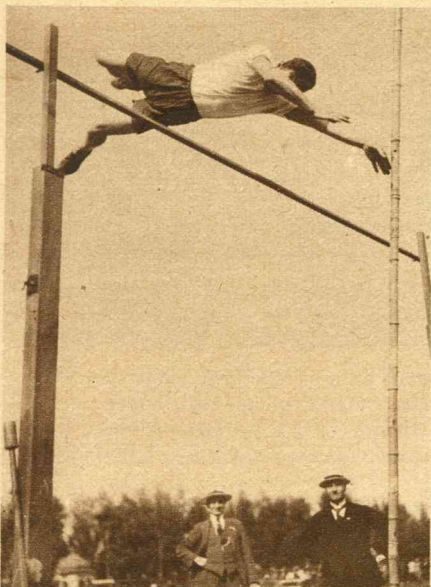
een zeer gezeene figuur te Brussel, is aldaar op 83-jarigen leeftijd verscheiden.

Hiernaast:

M. Kuypers

uit Haarlem, de eenige geredde bij het auto-ongeluk te Saint-Sauveur. (Zie pag. 6 van dit nummer).

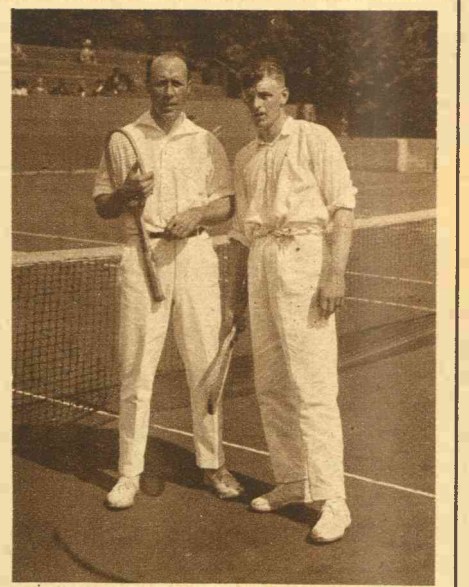
De Landen-athletiekwedstrijd

Nederland-België te Rotterdam op 12 Aug. — De heer H. de Keyser tijdens zijn record-sprong van M. 3.59.

Nederl. Padvinders huldigen op de heide van Assel H.M. de Koningin (17 Aug.)

De koninklijke familie wordt aan verschillende leiders der padvinders voorgesteld.

De Tenniswedstrijden Holland-België

te Arnhem op 19 Aug. — De heeren Washer (links) en Diemer Kool (rechts), die in heeren-single schitterend spel te zien gaven.

VOOR ONZE HUISMOEDERS

Nuttige Wenken.

MIDDELEN OM TE ONDERZOEKEN OF LINNEN ECHT IS.

Men neemt in elke hand een eind van den draad, draait dezen langzaam in elkaar en trekt hem met een ruk in tweeën. De linnen draad breekt kort af, terwijl een draad waar katoen doorgewerkt is, gespleten, omkrullende uiteinden vertoont. Ook bij het in elkaar draaien is reeds waar te nemen of er katoen bij verwerkt is. Is dit het geval, dan gaat de draad gemakkelijker uiteen, dan bij een zuiver linnen draad het geval is.

Katoenen draden zijn altijd gelijk van dikte, linnen draden daarentegen zeer ongelijk, wat men voor een brandende kaars gemakkelijk kan waarnemen.

Bevochtigt men het weefsel met fijne olie, dan wordt zuiver linnen doorschijnend, als geolied papier; katoenen draden daarentegen maken dat het weefsel zuiver wit blijft. Is linnen met katoen vermengd, dan steken de witgebleven katoenen draden zeer scherp af tegen de donkerder geworden linnen draden, zoodat nauwkeurig kan worden vastgesteld, in welke verhouding de doorwerking plaats vond.

Katoenen draden bij vuur gebracht, vlammen dadelijk op en rieken niet onaangenaam, terwijl linnen draden moeilijker branden en een onaangename reuk, als van verbrande veeren, verspreiden.

Een linnen weefsel moet altijd een ronden draad hebben.

Brede platte draden zijn geperst om het weefsel dichter te doen schijnen.

HET WASSCHEN VAN WOLLEN KOUSEN.

Wollen kousen mogen alleen in lauwwarm water gewaschen worden.

Donkere wollen kousen worden, om vaal worden te voorkomen, het best in een lauwwarm aftreksel van klimopblaren gewassen.

Zwarte kousen worden weer als nieuw, wanneer men ze in een aftreksel van Braziliehout-zaagsel, wortelen van den zeepboom, en bruine lijn in 3 L. regenwater wast. Het succes is verrassend.

Wollen kousen legt men het beste in ammoniakwater — 1 deel ammoniak op 10 deelen water, — wrijft en klopt de kousen en duwt ze telkens weer onder. Ten slotte spoelt men ze uit.

De nieuwe Mode.

Links: Japon van gabardine, blouse-model. Kraag en ceintuur zijn aardig geborduurd. Rechts: Japon van serge met lange mouwen, en Medici-kraag. — Bovenstaande aardige modellen werden door ons overgenomen uit het fraaie modeblad „Record“, dat iedere maand verschijnt en voor onze abonnees tegen den verminderden prijs van slechts f 2.50 per jaar verkrijgbaar is.

Recepten.

Schorseneerensoep.

Benodigd: 250 gram gaar gekookte schorseneeren, 2 Liter water of bouillon, ui, wortel peterselie, 100 gram boter, 80 gram bloem, $\frac{1}{2}$ d.L. room, 1 eierdooier.

Bereiding: De ui fijnhakken, goudgeel fruiten in 80 gram boter, de bloem toevoegen en er met het water of den bouillon een gebonden soep van koken. De helft van de schorseneeren door een zeef wrijven, de rest in kleine stukjes snijden en beide met de soep vermengen. Den room toevoegen en laten koken; ten slotte de soep binden met den eierdooier; de rest van de boter, bij kleine stukjes gelijk, er doorroeren.

Gerezen aardappelpuree.

Benodigd: 1 K.G. gekookte aardappelen, 100 gram boter, 100 gram Parmezaansche of Gruyerekaas, $2\frac{1}{2}$ d.L. zure room, 5 eieren, Cayennepeper, zout.

Bereiding: De aardappelen in kokend water, met zout door en door warm laten worden, vervolgens vlug fijnmalen en vermengen met de tot room geroerde boter, een weinig Cayennepeper, de eierdooiers, den room en de Parmezaansche of Gruyerekaas. De massa kloppen tot zij luchtig is, daarna het stijfgeklopte eiwit er vlug doorroeren. De massa overdoen in een met boter bestreken vuurvaste schotel en in den oven bruin bakken. Het gerecht moet goed gerezen zijn; men kan er zwezerik in pâte à frire bij presenteren.

Gekookte Zwezerik met Aspergepunten.

Benodigd: 2 hartzwezerikken, ui, wortel, peterselie, 2 bossen asperges, 4 d.L. aspergewater, 25 gram bloem, 30 gram boter, $\frac{1}{2}$ eierdooier.

Bereiding: De geblancheerde zwezerikken opzetten met kokend water, zout en de kruiden en laten gaar koken, (ongeveer 30 minuten). Daarna zorgvuldig alle bind- en vaatweefsel verwijderen, de zwezerikken opnieuw warm maken, op een verwarmden schotel in vrij dikke schijven snijden, deze weer aan elkaar schuiven en in het midden van den schotel plaatsen.

Intusschen heeft men de asperges schoon gemaakt en gaar gekookt, en van bloem, boter, aspergewater en eierdooier een mooie gladde saus gekookt. De aspergepunten nu om de zwezerikken heen leggen en de saus over zwezerik en asperges uitgieten.

VOOR DE JEUGD

DE HOED

(Slot).

Wat doet het er ook toe, vanwaar hij was gekomen, voor Dik werd werkelijkheid, wat straks was enkel droomen, want was dit dan geen jas — ik heb het al gezegd — elk ander kleedingstuk gaf ook toch deftigheid.

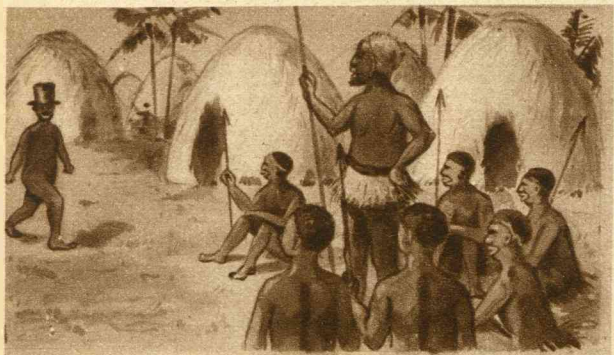
„Nu ga ik gauw naar huis. Wat zou ik nou wel lijken, zoo deftig aangekleed? Wat zullen ze straks kijken! Wie weet wat nog gebeurt; de koning zelfs misschien komt in zijn statiejas straks naar mijn hoed nog zien.”

Nu loopt hij als een pauw, 't is haast niet te gelooven, zoo deftig aangekleed — althans zijn kop van boven. En met den hoogen hoed rechtstandig op zijn kop stapt hij verwaand en wel het negerdorpsplein op.

Juist waren daar de lui druk bezig met vergaderen, toen zij den hoed met Dik zoo deftig zagen naderen. Dat was een tref, want nu zag dadelijk iedereen, zóó aangekleed als hij, zóó was er zelfs niet één.

Hij kwam dan op het plein. Daar was juist een aan 't spreken, en allen om hem heen die luisterden en keken, zooals je op vergaderingen altijd ziet; dus zagen ze ook den hoed van Dik direct nog niet.

Terwijl de spreker dan heel druk was aan 't vertellen, zag elk, die bij hem zat, opeens hem zeer ontstellen. Er kwam geen woord meer uit, bleek scheen hij van den schrik, en toen elk om zich keek, zag elk den hoed van Dik.

„Nu zal 'k,” dacht onze vriend, „bewondringskreten hooren.” En onbeschroomd trad hij nog verder meer naar voren,

en dat maar elk zou zien den hoed daar op z'n bol, ging hij in 't midden staan en draaide als een tol.

Wat was 't? Bewondering, die iedereen deed zwijgen? Ja, was 't bewondering die aldoor maar bleef stijgen? Elk oog tenminste was gericht op Dik z'n kop en op het natte ding, dat prijkte hoog daarop.

Opeens kwam op hem af een man met witte haren, de alleroudste vast daar van de heele schare, om deugd en om verstand bij iedereen bekend . . . en Dikkie dacht: zie zoo, nu komt het compliment. —

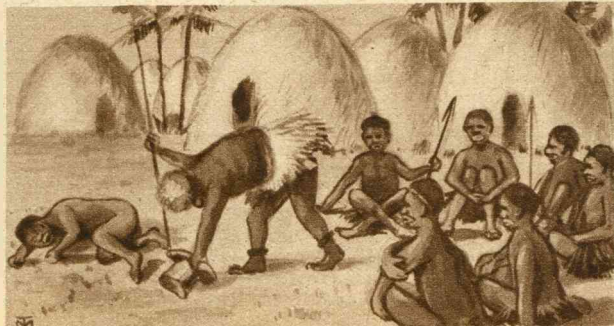
„Kwajongen, dat je bent! Durf jij jou zoo vertoonen hier midden op het plein? Wou jij ons komen hoonen? Als ik in mijne jeugd zoo iets ooit had gelapt, ze hadden me zoowaar vast tot gehakt gekapt.

„Zoo'n aap loopt met een hoed maar verder zonder kleeren! Ben jij een neger zeg? Je moest je toch geneeren. Kom hier! En óf die hoed daar van je kop vandaan óf anders heelemaal fatsoenlijk kleeren aan!” —

Daar stond de mooie Dik, hij kon niet eens zelfs kiezen; er zat niets anders op — hij moet den hoed verliezen. Och wat een tegenslag! Och wat een tegenvall! Plof uit een koninkrijk in 't kale niemendal!

„Maarre . . . de koning dan — die...” „Wil jij wel eens zwijgen, of 'k haal den koning hier, en die zal jou wel krijgen. Wat onze koning doet, raakt geen kwajongen, hoor, daarvoor staat hij te hoog, daar is hij koning voor.” —

Terwijl vriend Dik nog dacht, of hij den hoed zou geven, klonk over 't plein een klap — en die kwam aan niet even. De hoed met Dik er bij die rolden in het vuil, en Dik die barstte uit in jammerlijk gehuil.

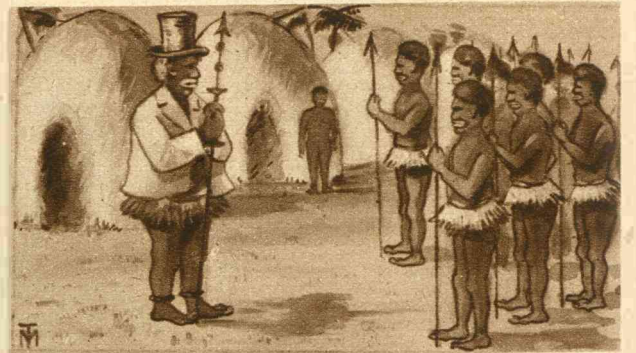
Daar lag de arme bloed zoo nakend als te voren; de klap kwam stevig aan, het tintelde in z'n ooren. En wat het ergste was, den hoed vloog van z'n kop, en dezen raapte kalm de oude neger op.

„Ziezoo, sta nou maar op, je hebt nou je beloning. Je brengt direkt den hoed zelf gauw aan onzen koning; die heeft geen hoogen hoed maar wel alleen een jas, dat valt dus net mooi uit, hij komt hem juist van pas.” —

Dik droop verdrietig af en ging den hoed maar brengen, hij wou niet, dat nog meer zich daarin gingen mengen. Hij had den klap van één al op zijn wang gevoeld, en — nou, die klap kwam aan, al was ze goed bedoeld. —

De negerkoning zat kalm rookend op z'n bankje. Den hoed dien nam hij aan en gaf Dik een bedankje. En Dik die ging terug, nu met geen hoed getooid, hard huilend van verdriet en net zoo naakt als ooit.

Des anderen daags toen hield de koning een parade; de hooge hoed die kwam hem prachtig toen te stude. Elk onderdaan die keek bewondrend naar den hoed, en zei: „he, bij een jas, wat staat zoo'n hoed daar goed!”

Of Dikkie óók zoo dacht, toen hij zijn hoed zag loopen? Ik weet het werkelijk niet, maar 'k wil het beste hopen. — Toen hij eens aan het strand een vrouwerok weer vond, trok hij dien niet weer aan, maar bracht 'r weg terstond.

Dik heeft nog altijd lust naar Amsterdam te reizen, máár . . . héélemaal gekleed en niet op deze wijze. En als je in Amsterdam een neger soms mocht zien, dan is 't vast onze Dik — máár 't duurt nog 'n jaar of tien.

H. W. v. d. Mey.

DE LOKSTEM VAN HET NOORDEN DOOR THÉRÈSE HOVEN

10)

Zijn vaag vermoeden had zich bevestigd, 't kindje reageerde nergens op, volgde zelfs de bewegingen van zijn moeder niet, greep nooit naar haar vinger of wat er in zijn bereik lag, zooals de meeste *babies* al in de eerste maanden doen. 't Was een zoet, apathiek kind, dat steeds, met onnatuurlijk groote, zwarte oogen voor zich uit lag te staren, om welks lippen nooit een glimlachje speelde.

Geen vroolijk kraaiend, levendig klein menschje, dat elk oogenblik iets anders te bewonderen aanbiedt.

De dokter vreesde 't voortdurend samenzijn van de jonge moeder met dat kind en ried haar daarom aan, zoodra ze weer op krachten was, haar geregelde arbeid in 't Laboratorium te hervatten.

Het was dicht bij, Eric zou wel zorgen, dat ze niet te veel deed en ze kon het kind meenemen.

De achtergalerij was heerlijk koel, elken ochtend bracht de *baboe* het in een klein kamerwiegje, door Helga's toovervingers zelf gevlochten.

Tegen dat het tijd voor de rijsttafel was, haalde zij 't weer — of droeg Louise zelf haar jongste in haar willige armen.

Dolf interesseerde zich weinig voor 't kind, vond er niets aan, beweerde dat 't hem uit den slaap hield door zijn geschreeuw, ofschoon het pijnlijke kermen, dat 't stumpertje een enkelen keer liet hooren, daar niet toe in staat zou zijn geweest.

„Guro komt vandaag niet,” zegt Eric Roetman, als hij op een ochtend 't Laboratorium binnentreedt. „Ze verbeeldt zich Spaansche Griep te hebben, zoo'n veulen.”

Dan, op veranderden toon: „En u hadt misschien ook beter gedaan met thuis te blijven. U ziet er ook niet fleurig uit.”

„Fleurig,” herhaalt ze, op zulk een smartelijken toon, dat hij alles zou geven om dat woord ongezegd te maken.

„Nu, ja . . . ik bedoel . . . niet zoo sereen als anders,” begint hij aarzelend. „Is er iets?”

„O! laat me maar, als-'t-u-blijft . . . anders is 't mis. Ik ben vandaag als een *cry-baby*, ik moet zoo gauw mogelijk aan 't werk . . . waar kan Guro de glazen dozen met mijn kostbare gelatinepraeparaten gezet hebben?”

Terwijl ze er samen naar zoeken (Guro heeft een manie om 't geen zij op moet ruimen, te verstoppen) kijken ze elkander onwillekeurig aan.

't Kan ook zijn, dat hij zijn blik zóó aanhoudend op haar gevestigd heeft, dat zij den zijne, bij 't minste opkijken, wel moet vinden.

Och! wat staan die mooie oogen droef, hoe duidelijk verraden ze het geheim, dat door haar vastgesloten lippen verzwegen wordt.

„Kan ik u niet helpen?” vraagt hij . . . bescheiden.

Een licht hoofdschudden, als teeken van ontkenning; ze kan, ze wil hem niet antwoorden, maar de oogen doen het werk en vullen zich met tranen.

Voor den eersten keer ziet hij haar schreien, de moedige vrouw, die nooit klaagt.

Hij kan zich niet langer bedwingen en haar heel zacht voerende naar den divan, waarop 't kindje ligt, doet hij haar nederzitten.

Een siddering gaat haar door 't lichaam . . .

Welk een verschil, zijn kiesche, ridderlijke houding en de brute manieren van haar man.

Al heeft hij, in al die maanden; nooit één enkel teeder woord tot haar gezegd, toch heeft zijn omgang met haar haar duidelijker nog dan haar eigen droeve ervaringen, geleerd, wat een echtgenoot zou kunnen zijn en wat Dolf niet is. Zelfs in zijn innigste omhelzingen was meer brutoheid dan teederheid.

Er is nog niets gezegd tusschen hen en toch weten ze het ieder voor zich, dat dit uur hen nader zal brengen.

Heel voorzichtig, als bang haar te froisseeren, neemt hij haar hand en fluistert hij: „Kun-je 't mij

zeggen? Je weet toch, dat je mij kunt vertrouwen . . .”

„'t Is zoo kinderachtig om te huilen . . . ik schaam me zoo . . .”

„Toch niet voor mij?”

„Juist wel. U is altijd goed voor me, u helpt me zoo heerlijk door mij werk te geven en daardoor afleiding. O! ik heb 't zoo noodig . . .”

„Hij heeft je toch niet . . .”

Mishandeld?” wil hij zeggen, maar hij kan 't voor haar zoo beleedigende, onteerende woord niet uitspreken. Ze hoort het echter, als had hij het duidelijk gezegd.

„Nee — dat niet. Het is . . . iets anders . . . iets, dat ik tot nu toe gevreesd heb . . . en waarvan ik nu bijna zekerheid heb . . .”

„Bedriegt hij je?”

Onwillekeurig trekt ze de schouders met een onverschillig gebaar op.

Dan keert ze zich tot haar kindje en vraagt ze, fluisterend, als vertrouwde ze haar eigen stem niet: „Is het u nooit opgevallen, dat 't iets vreemds heeft?”

„Een *bachelor* heeft zoo weinig verstand van *babies*,” poogt hij schertsend te antwoorden, maar het lukt hem in 't geheel niet en zij is er hem dankbaar voor.

Juist dat eeuwige grapjes maken hindert haar zoo van Dolf, hij is of brommig of quasi komiek.

„Zooeven ging ik langs de *Pasar Baroe*,” begint ze . . .

„Wat deed u daar?”

„Ik moest iets in de apotheek hebben. En toen ston-

schent een glas ijswater in en brengt 't haar.

„Drink eens . . . toe . . . een slokje om mij plezier te doen, arm vrouwtje, je mag zoo niet toegeven aan je verdriet . . . je bent anders zoo flink . . .”

„Vergeef me,” stamelt ze, terwijl ze 't glas bevend aanneemt en aan haar lippen zet. „'t Was zelfzuchtig van me . . . maar u bent zoo goed voor me . . . ik ben niet verwend. Och! mijn kindje . . .”

„Hoe kwam je er toch toe, zulk een man te trouwen?” vraagt hij, op zachten toon, bang om haar te kwetsen.

„Uit medelijden! Hij beweerde zooveel van mij te houden en ook dat ik de eenige was, die invloed op hem had . . . en dan kwam mijn vrouwelijke ijdelheid er ook nog bij. Wij, vrouwen, verbeelden ons dat wij alles kunnen maken van den man, die zegt, ons lief te hebben.”

„Dat is geen vrouwelijke ijdelheid, dat is Goddelijke offerwilligheid.”

„Noem 't zooals u wilt. De toestand blijft 't zelfde . . . wanhopend . . . zonder één lichtstraal . . .”

„Je hadt mijn vrouwtje moeten zijn,” fluistert hij, zijn arm om haar heen slaande.

Ze laat hem stil begaan en leunt met haar hoofd op zijn schouder . . . in zalige vergetelheid.

„Mijn lieveling . . . Louise.”

Voor 't eerst noemt hij haar bij den naam . . . voor 't allereerst. Hoe zacht klinkt die van zijn lippen.

„Eric!” als een noodkreet, niet als een liefkozing, klinkt het.

En zich losmakende uit zijn omarming, staat ze op en zegt, op diep smartelijken toon: „Dat had-je niet moeten doen. Je hadt in mij de vrouw van een ander moeten respecteeren. Je hadt mij niet zwak moeten maken, Eric.”

„Vergeef me, liefste, ik wilde je enkel troosten.”

„Je zoudt er mij 't laatste, wat mij nog overblijft, de achting voor mij zelve, nog door doen verliezen,” zegt ze droevig, maar kalm nu.

„Ik heb je zoo lief,” stamelt hij.

„'t Is te laat . . .”

„Waarom, als jij mij ook lief hebt?”

„'t Is nu te laat . . .”

„We zouden zoo gelukkig kunnen zijn. Ik wil je niet beleedigen . . . dat heb ik je trouwens ook getoond. Weet-je wel, Louise, dat 't een marteling is voor een man om de vrouw, die hij aanbidt, zoo vlak bij zich te hebben, als ik zoo-even, en haar niet met kussen te overladen? Maar ik heb er geen misbruik van gemaakt juist omdat ik je respecteer, omdat ik je zoo hoog boven anderen stel.”

Een seconde kijkt ze hem aan, dan zegt ze langzaam:

„Ik zal hier wel nooit meer kunnen komen . . .”

„Houd-je dan niet genoeg van mij om je van . . . dien ander te laten scheiden? Dat zal je niet moeilijk vallen . . . bewijzen te over . . . de rechter geeft jou natuurlijk gelijk als je een eisch tegen hem instelt. Heel Balik-Papan zal voor jou, en tegen hem, getuigen. Zulk een proces loopt vrij spoedig af . . . en een jaar erna trouwen wij en zeggen wij Indië vaarwel. Ik neem je mee naar mijn vaderland, naar mijn heerlijk Zweden en, daar in de koele lucht, in 't prikkelende klimaat, zul-je bekomen van al de ellende, die je hebt uitgestaan . . . ik zal je zoo gelukkig maken, je met mijn teederste zorgen omringen . . .”

„Zwijg!” klinkt 't angstig, „je moet geen Paradijs voorspiegelen aan iemand, die gedoemd is om in een Hel te leven . . .”

„Dat behoeft je niet langer te doen dan je zelf wil . . .”

„Och! zeg dat niet. Ik kan hem niet verlaten . . . en ik wil niet. Als ik van hem wegga, komt er niets van hem terecht . . .”

„En als jij bij hem blijft, niet veel meer,” mompelt Eric.

„Ik heb altijd nog hoop. Hij heeft zich wel eens meer gebeterd. Er zijn tijden geweest dat het goede de overhand bij hem had. Nu dat ik eenmaal met hem getrouwd ben, moet ik mijn taak tot 't einde vervullen. Ik mag de post niet verlaten, welke ik vrijwillig op mij genomen heb.”

„Ik vraag nu geen beslissing, liefste, denk er thuis kalm over na.”

„Dat is onnoodig. Denk-je, dat ik, al die maanden, nooit eens gedacht heb, hoe 't zou zijn geweest, als ik jou vroeger had ontmoet?”

En typisch Amsterdamsch Volksvermaak.

Hoewel de voorstelling gegeven wordt voor de kleinen, scheppen toch ook de grooten er vermaak in.

den er net een troepje dames, u weet wel de vrouwen van de boormeesters . . . één ervan zei heel duidelijk: „Daar heb je Mevrouw Sprenger met haar idioot kind . . .”

„Maar, lieveling,” roept hij uit zonder 't te merken, „dat deed ze toch niet met opzet?”

„Ik hoop 't niet . . . ze zijn, geloof ik, wel wat boos op me, omdat ik niet met ze omga.”

„Dat is toch ook geen ge elschap voor u?”

„Och! Dolf is niet meer dan zij. Maar, dat is 't niet,” roept ze, nu snikkende, uit. „Het feit zelf is 't vreeselijke; de manier, waarop 't tot mij kwam, is bijzaak. Mijn arm, arm kindje . . .”

„En arm . . . arm moedertje!” zegt hij, schier even ontroerd als zij.

„'t Werd me zoo brutaal in 't gezicht geworpen,” snikt ze. „Ik zag wel dat mijn jongen anders was dan kinderen van zijn leeftijd, dat pas geboren *babies* al meer teekenen van leven gaven dan hij . . . maar ik hoopte tegen beter weten in en nu kan ik niet meer hopen . . . die eene troost is mij ontzegd.”

„'t Was toch maar een los daarheen geworpen woord van een leek.”

Droevig schudt zij 't hoofd: „'t Bevestigde mijn eigen angstig voorgevoel. 't Was de openbaring van mijn intiemste gedachte. Vergeef me . . . dat ik mij zoo laat gaan . . . 't is zoo vreeselijk . . . en 't allerergste is, dat ik niet, als andere vrouwen, een man heb, die 't mij kan helpen dragen . . .”

Krampachtig snikkend begraaft zij 't hoofd in de kussens van den divan . . . toch in haar radeloos smart de plek mijdende, waar 't kindje ligt . . .

Zonder iets te zeggen, neemt Eric 't in zijn sterke armen en voorzichtig, als een vrouw, legt hij 't kind in zijn wiegje, spreidt 't muskietengordijn erover uit.

(Wordt vervolgd).

PANDER
ZONEN

DEN HAAG AMSTERDAM
ROTTERDAM

Katoenen Vlaggendoek breed 80 cm.
per Meter Fl. 0.60

VOOR

Grapjes.

„Ik heb gehoord dat je vrouw al de gecostumeerde dansen leiden zal op het weldadigheidsfeest?”

„O ja! Dat is haar best toevertrouwd! Zij heeft mij al zoo lang we gehuwd zijn naar haar pijpen laten dansen!”

„Jansen z'n stenotypiste heeft hem laten zitten hé? Wat is de reden?”

„Zij verraste hem, terwijl hij zijn vrouw kust!”

„Zoo, ben je dus nog thuis gekomen?” vroeg de vrouw van Smit, toen hij om drie uur kwam binnenstrampelen.

„Ja, lieve, ik ben blij dat ik je zie!” bekende Smit. „Ik dacht wel dat ik je hier vinden zou.”

A. „Ik hoor dat Tom een medaille met een speciale onderscheiding gekregen heeft voor het redden van een drenkeling!”

B. „Waarom een speciale onderscheiding?”

A. „De drenkeling was zijn vrouw.”

Hij: „Zal ik het genoeg van den volgenden dans hebben?”

Zij: „Geheel!”

Allerlei Wetenswaardigs.

De Grootte Sfinx.

Nog even geheimzinnig lachend als voor duizend jaren ligt in de omgeving der pyramiden, diep in het woestijnzand, de kolossale gestalte van de grootte sfinx. Zij stelt een leeuw voor, maar met het hoofd van een koning, waarschijnlijk dat van den pharao Chehren, die dit steenen beeld, evenals de grootste der pyramiden liet oprichten. De sfinx is ruim 57 meter lang, en 20 meter hoog, de breedte van het aangezicht bedraagt meer dan 4 meter. De figuur is uit natuurlijke rotssteen gehouwen, die hier en daar met inpassende steenen moest aangevuld worden. Hoewel het gelaat der sfinx in den loop der eeuwen zeer geleden heeft, zoodat de baard geheel en de neus gedeeltelijk ontbreken, is het toch ook thans nog van een machtige werking: de koninklijke blik van dezen door al de huiervingen der ontzettende gebeurtenissen omgeven kolos heeft op aarde zijns gelijke niet gevonden.

Kracht der gedachten.

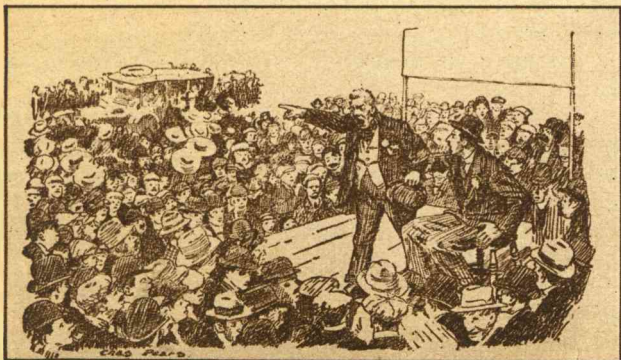
De verbinding van dwang en verzet voert in den gedachten-gang van groote mannen soms tot opmerkelijke resultaten.

Blaise Pascal leed op een nacht ondraaglijke tandpijn. Om de pijn te kunnen verdooven greep hij niet naar een opiaat maar naar de wiskunde. En zich aldus verzettend tegen oproerige tandzenuwen, gelukte het hem in dezen nacht het wiskundig geheim van de curve „Cykloïde” analytisch te onthullen, in een uiteenzetting, die sinds dien als leerstelling in alle vakboeken werd overgenomen.

Victor Poncelet, uit Metz, nam in 1812 aan den Russischen veldtocht deel, raakte op den terugtocht in Russische gevangenschap en bracht twee jaren door in een onderaardschen kerker te Saratow aan de Wolga.

Afgesloten van de buitenwereld, zonder boek of wat ook tot opwekking in de donkere kazemat, ontwikkelde hij uit zichzelf de nieuwe wetenschap der geprojecteerde meetkunde, die hem voor altijd beroemd zou maken.

Johannes Kepler bezat 300 jaren geleden — bij hooge uitzondering — geld en kwam daardoor in de nog ongekende omstandigheid zich eenige vaten wijn te kunnen aanschaffen. Deze singuliere gelukstoestand zou een ander tot hymnen of drinklieden hebben ontvlamd. Kepler bracht hij tot de vorming eener onmiddellijk uit den wijn gewonnen wiskunde-leer: de „Doliometrie” (het meten van vaten). Keplers onderzoek naar aanleiding van de wijnvaten, is de grondslag geworden voor een wereldbeheerschende wetenschap: de infinitesimaalrekening.

Spreker (op een verkiezingsmeeting en wijzend naar een passerenden auto): „Daar gaat weer een van die parasieten, die zich met ons bloed voeden!”

Verkiezings-agent (hem aan den arm trekkend): „Houd je mond, idioot, dat is onze candidaat!”

Mevrouw (tot haar man, die de paraplu's uit den bak neemt):

„Ben je bang, dat onze gasten ze stelen zullen?”

Mijnheer: „Nee, maar misschien herkennen zij ze.”

Ook de komische noot treedt bij den grooten vorscherm soms sterk naar voren. Ontbreekt hier ook al een gewichtig resultaat, zij wijst evenwel op een gedwongen zijn tot wiskundig denken: Gaspar Monge, een der meesters in de omschrijvende meetkunde, werd door zijn vrienden, die hem eens op andere gedachten wilden brengen, meegeslept naar de opera waar Mozarts „Don Juan” werd gegeven. Monge volgde in gespannen aandacht de verschillende acten, tobdde over iets in de pauze en viel bij het einde der opera plotseling uit: „Eh bien, qu'est-ce que ça prouve!” Hij had het heele muziek-drama als een probleem beschouwd en zich vergeefs moeite gegeven daarin de gewone orde van opzet, toelichting en gevolgtrekking te ontdekken.

Smaak door reuk.

Wanneer de gastvrouw aan tafel wil weten of de spijzen haar gasten smaken, moest ze eigenlijk vragen: „Hoe ruiken ze?” Want wat wij smaak noemen is merkwaardigerwijs

KURKDROOG AMERIKA.

Door de allernieuwste wetten
Is de groote Yankee-staat
Tegenwoordig wél gevestigd
Van het alcoholisch kwaad!
Ingevoerd wordt er geen flesch meer,
Eén ding hoeft dus geen betoog:
't Is daar in het verre Westen
Op m'n woord, thans bitter-droog.

Slechts meneer de apotheker
Heeft nog 'n weinig geestrijk vocht,
Dat op 'n medicus' recept slechts
Aan „patienten” wordt verkocht.
'k Heb er zoo'n idee van, lezers,
— Mogelijk heb ik het mis —
Dat het ambt van dokter ginder
Thans een zéér druk baantje is.

In cafés raakt dan ook niemand,
En dat is de lichtzij hier,
Aan de ronde-stam-kletstafel
Nu boven z'n (gember)bier.
Zit je, om je wat te laven,
In een bar, geloof me, dan
Hoor je telkens iemand roepen:
„Breng mij 'n kleintje fosco, Jan!”

Aangeschoten lieden zie je
Er dan ook bestlist niet meer,
Roode neuzen gaan behooren
Tot de tijden van weleer.
Slechts één man is ginds niet nuchter,
Dat kan, dunkt me, ook niet mis,
Namelijk de . . . blauwe-knoop-urind,
Die van vreugde dronken is!

J. Cats Jr.

IEDEREEN

veel meer een aandoening van de reukorganen, dan van de tong. Onze eigenlijke smaakorganen, tong en verhemelte, kunnen slechts vier verschillende prikkels aannemen: bitter, zoet, zout en zuur. Alle andere smaakgevoelens verkrijgen wij door de zenuwfuncties van den neus. Wij spreken immers ook van „geurigen” smaak en van, „aroma” bijv. van koffie of thee. Iedereen weet, dat men bijna geen smaak meer heeft, als men flink verkouden is, omdat dan het slijmvlies van den neus door de ontsteking sterk in zijn functies wordt belemmerd.

De betekenis van het reukorgaan voor den smaak is ook door wetenschappelijke waarneming op zeer interessante wijze vastgesteld. Zoodaals prof. Richard Hesse meedeelt, hadden twee patiënten door een hevigen val op het hoofd den reuk geheel en al verloren, maar den smaak behouden. Ze proefden nu geen verschil meer tusschen gekookte uien en appels. Port en Bourgogne echter konden ze van elkander onderscheiden, de eerste smaakte hun als suikerwater, de tweede als verdunde azijn.

Ze kregen dus alleen nog maar gevoelens „zoet” en „zuur”, terwijl het aroma niet meer werd waargenomen.

Kunstmatige haardos.

Toen een bewonderaarster van Bismarck hem op zekeren dag om een haarlok verzocht, moet hij geantwoord hebben: „Das ist platterdings unmöglich” (woordspeling met Platte = hier: kaal hoofd). Een toekomstige Bismarck zou misschien gemakkelijk aan zoo'n verzoek kunnen voldoen, dank zij een uitvinding waarachter men een grap zou kunnen vermoeden, zoo niet een ernstige uitgeverij als Teubner in Leipzig ze in haar nieuwste publicaties had opgenomen. Men leest daar:

De berichten omtrent de uitvinding kwamen uit Buda-Pest. Nadat door een turksch medicus reeds vroeger proeven waren genomen met kunstmatige inplanting van haar, hebben Szekeley en Havas zijn uitvinding doorgevoerd, waarbij ze belangrijke resultaten bereikten.

Met behulp van een gouden haakje wordt een uiterst fijn vrouwenhaar door middel van een lus volkomen aseptisch in de hoofdhuid bevestigd. Door deze behandeling, die bij voldoende oefening slechts korten tijd schijnt te duren, verkregen ze een volkomen bedekking van vroeger kale plekken.

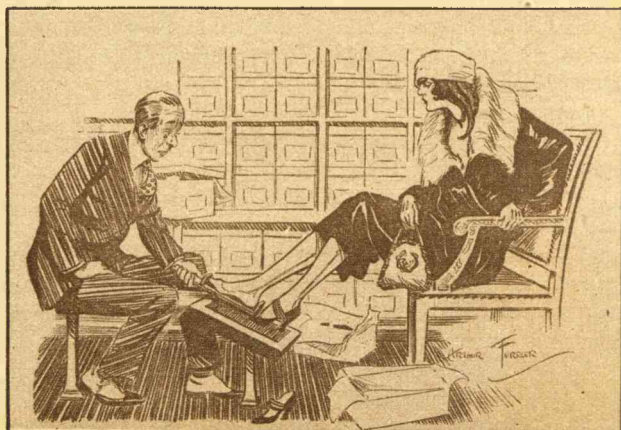
Het langgezochte middel tot doelmatige bestrijding der kaalhoofdigheid zou dus eindelijk zijn gevonden, zoodat een haardos, als die van Absalon, voortaan zelfs voor het kaalste denkershoofd niet meer tot de onbereikbare idealen zal behooren.

Uit water bestaat gij . . .

Wanneer er ook menschen worden gevonden, die hun geheele leven lang het inwendig en uitwendig gebruik van water verafschuwen, toch kunnen ze de meest innige aanraking met de gehate substantie niet vermijden.

Indien iemand ook uitsluitend sterken drank zou gebruiken en zoo min mogelijk zou baden, hij zou daardoor niets aan het feit kunnen veranderen, dat zijn lichaam verreweg voor het grootste gedeelte door water wordt gevormd. Door onderzoek is bewezen, dat niet minder dan twee derden van 't menschelijk lichaam uit water bestaan. De spieren die zoo'n vaste massa lijken, en zooveel kracht kunnen ontwikkelen, bestaan zelfs voor driekwart uit water.

Water is trouwens de bouwstof, die in de organische wereld het veelvuldigst voorkomt. Zelfs de harde, houtachtige deelen der planten zijn nog voor de helft water. Bij sommige vruchten klimt het watergehalte tot 90—95%, bij de algen zelfs tot 98%. Het moet de grootste verbazing wekken, dat gevoel en leven aanwezig kunnen zijn in een lichaam, als dat van de kwallen, die soms voor 98% uit water bestaan. Maar het allermerkwaardigst zijn in dit opzicht sommige holtdieren, of de doorzichtige Venusgordel, die zelfs meer dan 99% water bevat. Door niets anders, dan doordat het leeft onderscheidt zich dit dier van het omringend water.

Moelijke oogenblikken: de maat van haar voet is 39, maar wat is de maat van haar schoen?